Nr. 1 - 2020 Løssalg kr 50,- Medlem gratis

MILJØ Magasinet

NORGES MILJØVERNFORBUND
NMF

Havet

Et hav av liv – også i fremtiden?

Norge har en kystlinje på rundt 103 000 km. Fra Skagerak i sør til Barentshavet i nord endres klimaet fra temperert klima på kysten av Sørlandet, med lange varme sommere og kort mild vinter, til polart klima med kort, middels, varm sommer til lang og kald vinter. Med et så variert klima langs kysten, får man også en klar variasjon med økosystem og sammensetning av arter. Dette gjør at også at ressurs-grunnlaget varierer stort.
I nord fiskes det bl.a torsk (skrei) og kongekrabbe, mens man i sør normalt fisker bl.a makrell og brisling. Med en pågående klimaendring er dette i endring. Kysten av Norge har vært bosatt i alle tider. Fiske, gjerne i kombinasjon med landbruk, ga grunnlag til «feskarbonden». Målet var å overleve gjennom året. Etterhvert som befolk-ningen økte, økte også bosettinga og ressursbehovet. Større lokalsamfunn ble etablert. Gruvevirksomhet, vannkraftutbygging og industri ga næring til ytterligere bosetting. Med økt befolkning i Norge og utland, økte også behovet for ressurser. Norge forvalter store havområder. Barentshavet, Norskehavet og Nordsjøen/Skagerak inneholder store ressurser i form av fisk og sjøpattedyr. Der har det i alle tider pågått et omfattende fiske og fangst av sjøpattedyr. Fiskeriressursene har vært forvaltet godt, noe som gjør at vi har de beste og mest livskraftige fiskebestandene i verden. I Nord-Norge, spesielt, finner man fuglefjell med et stort antall fugl som er avhengig av fiskeriressursene. I de senere år har også unike og sårbare korallrev blitt oppdaget.
Petroleumsvirksomheten etablerte seg ved kysten på 1960-70-tallet og kryper stadig lenger nordover. Dessverre råder storkapitalen i olje-industrien og både fiskeri og sårbar natur må ofte vike. Et oljeutslipp vil kunne få katastrofale konsekvenser for både fiskeriressursene, sjøfugl-bestandene og naturen forøvrig.

Miljøet i havet er i dag i endring som følge av menneskeskapte klima-endringer, noe som også betyr utfordringer for en rekke økosystem, fiskerier og industri.

Krykkje, en sjøfugl med usikker fremtid. Foto: Ørjan Holm.

Havet, et temanummer av Miljømagasinet.
Foto forside: Oljeplattform: Wikipedia.org. Krykkje og tråler: Ørjan Holm.
Ansvarlig redaktør: Kurt Oddekalv.
Redaksjon: Ørjan Holm, Ruben Oddekalv, Anders Løberg og Darko Mrdalj.

Fremtidig forvaltning av havområdene

Regjeringen skal i en egen Stortingsmelding i 2020 legge fram en revisjon av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten samt oppdatering av forvaltningsplanene for Norskehavet og Nordsjøen/Skagerrak. Miljøvernforbundet er redd for at petroleums- og havvind-industrien skal etablere seg i nye områder med ulemper for fiskerier, sjøfugl og sårbare områder.

Forvaltningsplanområdene. Figur: havforum.no.

Kampen om arealene

Havområdene utenfor kysten har i uminnelige tider vært brukt til fangst og fiskeri. Norge har store ressurser i form av fisk, sjøfugler, sjøpattedyr og tilnærmet uberørt unik natur, både over og under havnivå. I de siste tiårene har forskere også funnet unike og sårbare kaldtvannskorallrev flere steder langs kysten. Av fuglefjell har vi 20 stykker, der 18 finnes i Nord-Norge. Det er snakk om 100 000-vis av par med flere ulike arter. Sjøfuglbestandene har vært på tilbakegang i mange år. Sjøfuglene er sårbare og flere arter er nå direkte utrydningstruet. Siden 70-tallet har petroleumsindustrien etablert seg langs kysten, spesielt i Nordsjøen. Industrien kryper nordover og krever stadig nye arealer. Industrien fortrenger fiskeriene og forurenser både direkte og indirekte gjennom kroniske utslipp. Fiskeri er ikke forenelig med petroleumsvirksomhet. Et oljeutslipp vil være en miljøkatastrofe for både fiskeri og sjøfugl. Havvind er også en industri som krever sine arealer. Fiskeriene presses fra alle kanter

Klimaendringer

Dagens pågående menneskeskapte klimaendringer er allerede blitt en utfordring for de fleste. I havet har også klimaendringene begynt å gjøre seg gjeldende. Økte havtemperaturer har allerede ført til at mer varmekjære fiskearter, som f.eks makrell har endret endrer sine leveområder og sprer seg nordover. Nordlige arter som f.eks polartorsk blir fortrengt nordøstover og får mindre leveområder. Dette vil endre de ulike marine økosystemene en for en. Ved fremtidig forvaltning av havområdene og de ressurser som finnes der, er man nødt til å ta hensyn til de endringer man kjenner til vil komme og til usikkerheten dette også innebærer.

Fiskeartenes reaksjon på klimaendringene

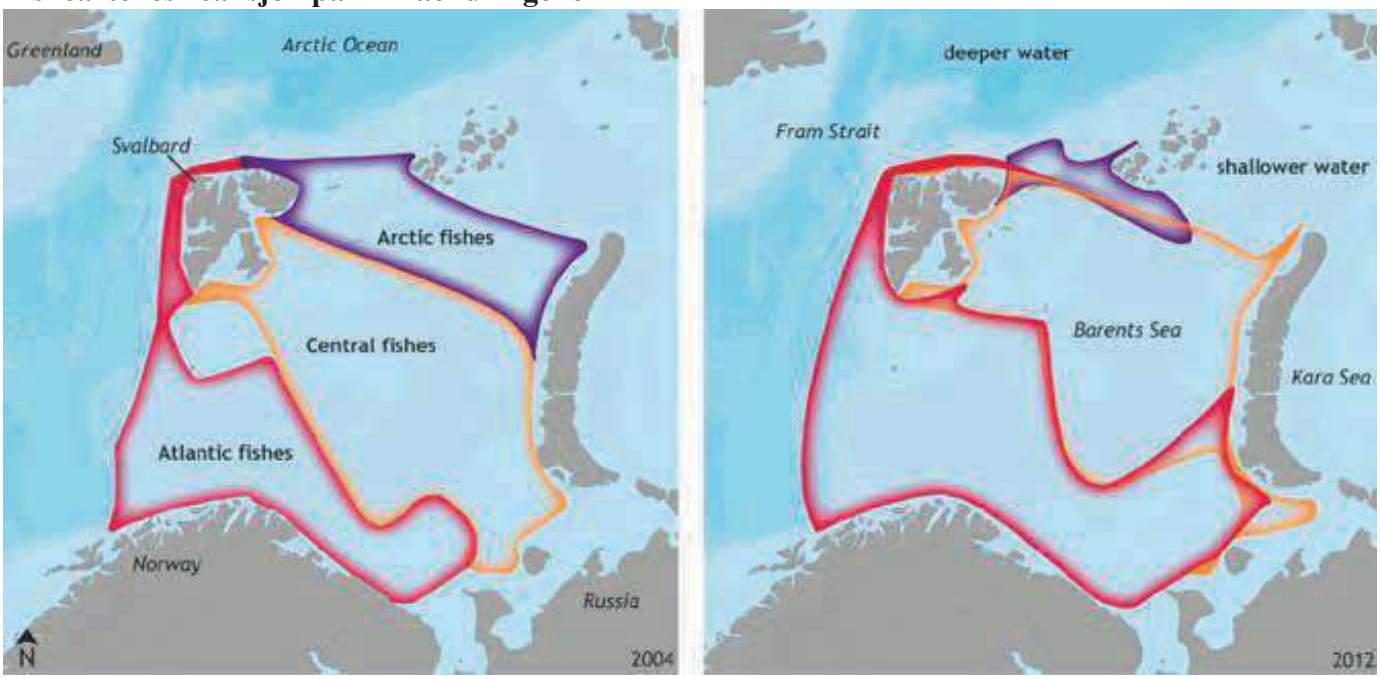

Kilde: Climate.gov.

Petroleumsvirksomhet

Petroleumsvirksomheten ønsker seg stadig nye områder for å lete etter olje og gass. Utfordringene starter allerede i letefasen. Seismiske undersøkelser i havet, er en sterk lydforurensning, som vil fortrenge både fisk og sjøpattedyr bort fra sine beite- og gyteområder. I verste fall kan dette gi hørselskader til både fisk og sjøpattedyr. Lydkommunikasjon mellom sjøpattedyr er viden kjent og det vil være en katastrofe for disse om de fikk hørselen skadd. Sjøpattedyr bruker også lyd i forbindelse med næringssøk. En etablering av en boreplattform vil kreve arealer som vil fortrenge fiskeriene.

I Fiskebåts, havfiskeflåtens organisasjons, høringsuttalelse til Regjeringens forslag til forhåndsdefinerte områder (TFO 2019) for leting etter olje og gass, kommer det klart fram at de foreslåtte områdene, spesielt i Norskehavet og Barentshavet ligger i direkte konflikt med viktige fiskeri-områder. Mørebankene er viktig gyteområde for bl.a norsk vårgytende sild. Et oljeutslipp vil i tillegg til å skade silda kunne få konse-kvenser for alle de som beiter på arten. Havområdene Lofoten/ Vesterålen og Senja, Nordland VII og Troms II er områder som må vernes mot oljeboring for all fremtid. Lofoten er torskens fødestue. I tillegg har områdene særdeles viktige naturressurser i form av bl.a fuglefjell, korallrev og friluftsområder. Når driften på den eventuelle oljeplattformen er i gang vil det være kontinuerlige kroniske utslipp av miljøgiftig avfall, som f.eks produsert vann og borekaks fra plattformen. Ved et eventuelt utslipp av olje vil både fiske-egg, fiskeyngel og sjøfugl være skadelidende. Deformering av skjelett og skadet hjerteutvikling er kjente konsekvenser for fiskeyngel utsatt for oljeforurensning.

Barentshavet og iskanten
Varmere klima i Barentshavet fører til endrede isforhold. Iskanten endrer seg og større havområder blir tilgjengelig til både fiskeri og petroleums-virksomhet. Barentshavet har varierte vær- og isforhold, men mørketiden og dårlige kommunikasjonsforhold gjør at all aktivitet i havområdet er en stor utfordring på vinterstid. Skjer det et havari, er det gjerne flaksen som berger situasjonen. Ingen oljevern-beredskap vil fungere og mørketiden og kommunika-sjonsforholdene vil være svært utfordrende. Senest sist vinter havarerte tråleren «Northguider» ved Hinlopen på Svalbard. Flaks gjorde at noen hørte Mayday-melding-ene. Flaks berget mannskapet fra den sikre død i isødet. Ingen ville kunnet håndtere et oljeutslipp der oppe. Vraket er tømt for olje og skal visstnok berges til høsten.

Oljevernberedskap
Ethvert oljeutslipp, enten det er fra et skipshavari eller oljeplattform, er en trussel mot alle økosystem langs kysten. Årsaken er enkel: Norge har ikke en oppegående oljevern-beredskap som kan tåle mørketid og de værforhold man finner langs kysten, spesielt i nord.

Cruisetrafikk
En økende cruisetrafikk i nord gjør at faren for ulykker og havari øker. Norge har ikke nødvendig beredskap for å berge alle passasjerer ved et havari. Hva med oljevern-beredskapen? Å berge et havarert cruiseskip ved Svalbard, Bjørnøya eller på Finnmarkskysten er vel ikke en ønsket situasjon? Er det flaksen som på nytt skal berge oss, eller er det på tide å begrense og/eller stanse denne cruisetrafikken.

Oppsummering:
Norge forvalter store havområder. Norskehavet og Barentshavet har i dag store, sterke og bærekraftige ressurser av både fisk, sjøpattedyr, sjøfugl og tilnærmet urørt natur.
Norges befolkning har høstet av havets og kystens ressurser i uminnelige tider. Fisk, sjøfugl og sjøpattedyr har vært noen av ressursene. I alle havområdene er det de siste snart 50 år vært utvunnet olje og gass. Oljeutvinningen startet i Nordsjøen og havområdet bærer preg av det. Utvinning av olje og gass har gitt oss velstand, men også viten om at petroleumsvirksomheten har bidratt til klima-endringer og alvorlige miljøskader på de evig-varende fiskeressursene våre. Nå ønsker næringen å utrede muligheten for virksomhet i Lofoten/ Vesterålen, Senja og det østlige Barentshav. Dette kan vi ikke akseptere. Fiskeri og petroleumsvirksomhet kan ikke leve side om side.
Turiststrømmen øker langs kysten og nord på Svalbard, noe som øker risikoen for alvorlige skipshavari. Uten fullverdig beredskap kan vi ikke basere oss på bare flaks, noe som er uholdbart.
NMF ber Regjering og Storting i det videre arbeid med forvaltningen av Nordsjøen/ Skagerak, Norskehavet og Barentshavet å stoppe letearbeidet etter nye olje- og gassressurser. Klimaet tåler det ikke. Bærekraftig forvaltning av fiskeriene er fremtiden.

Fiskeriaktivitet utenfor kysten 2018

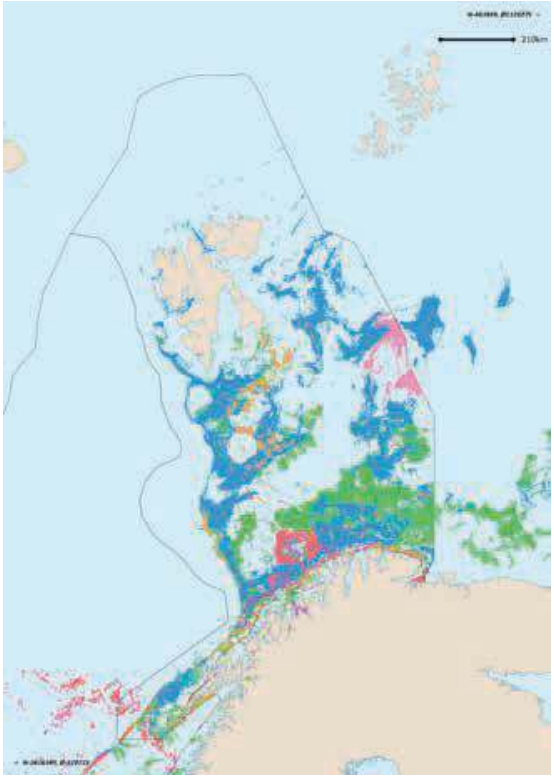

Det foregår et allsidig fiske langs kysten.
Kilde: Fiskeridirektoratet.

Foto: Norges Miljøvernforbund.

Fuglefjell langs kysten

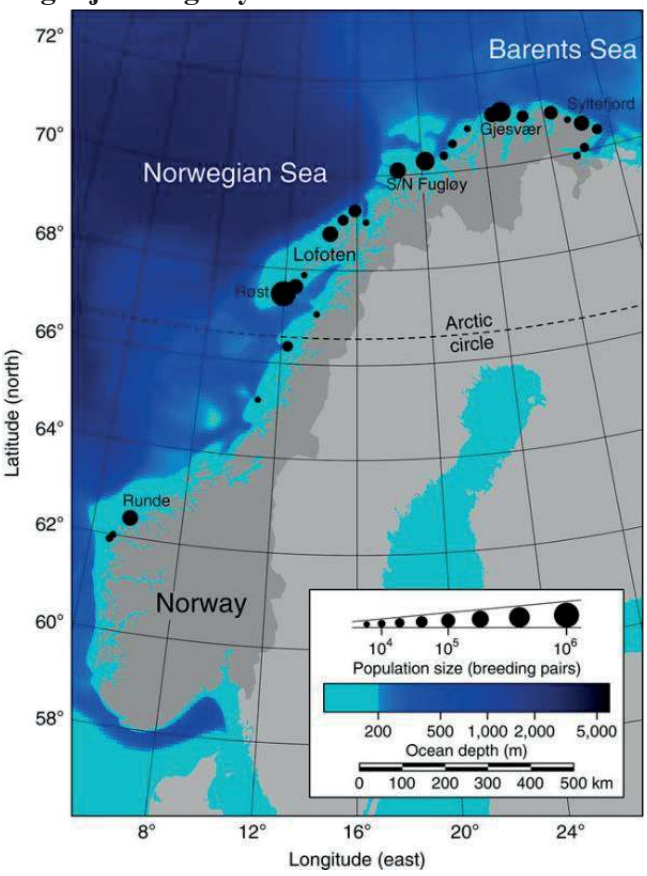

Som kartet viser, finner man 18 av de 20 største fuglefjellene i Nord-Norge.
Kart: seapop.no.

Lunde. Foto: Wikipedia.org.

STØTT OSS
BLI MEDLEM
nmf.no/medlem

TFO 2019 – Oljeindustriens ønskeliste

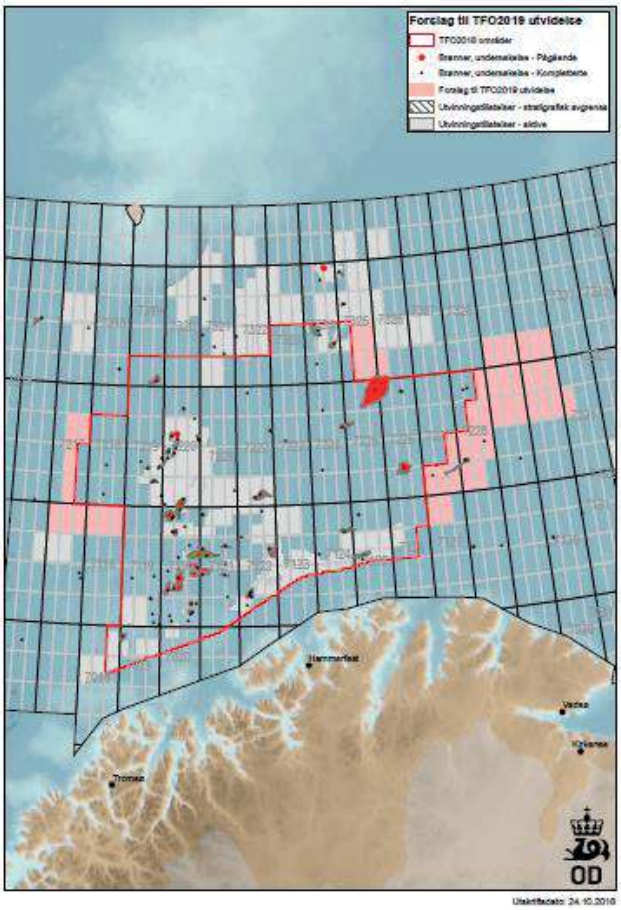

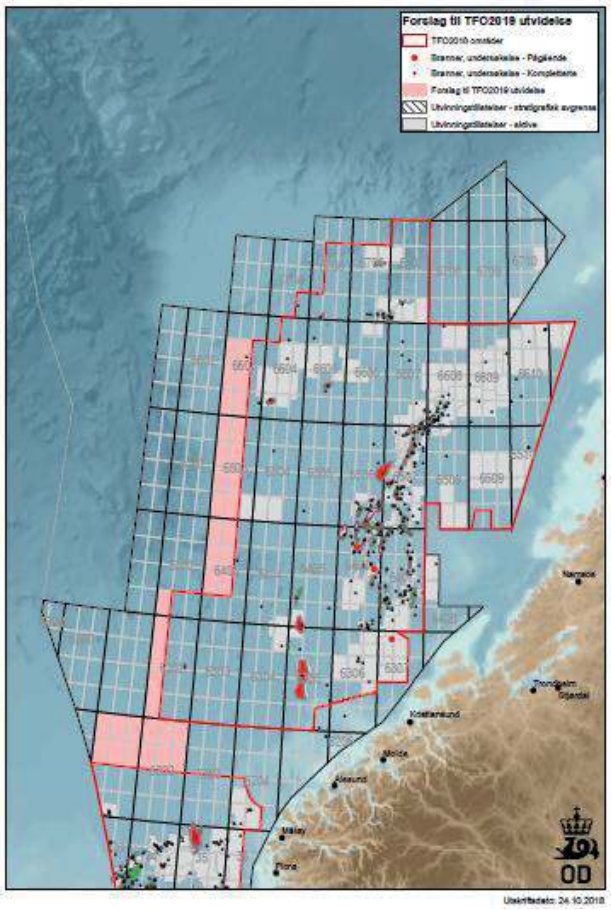

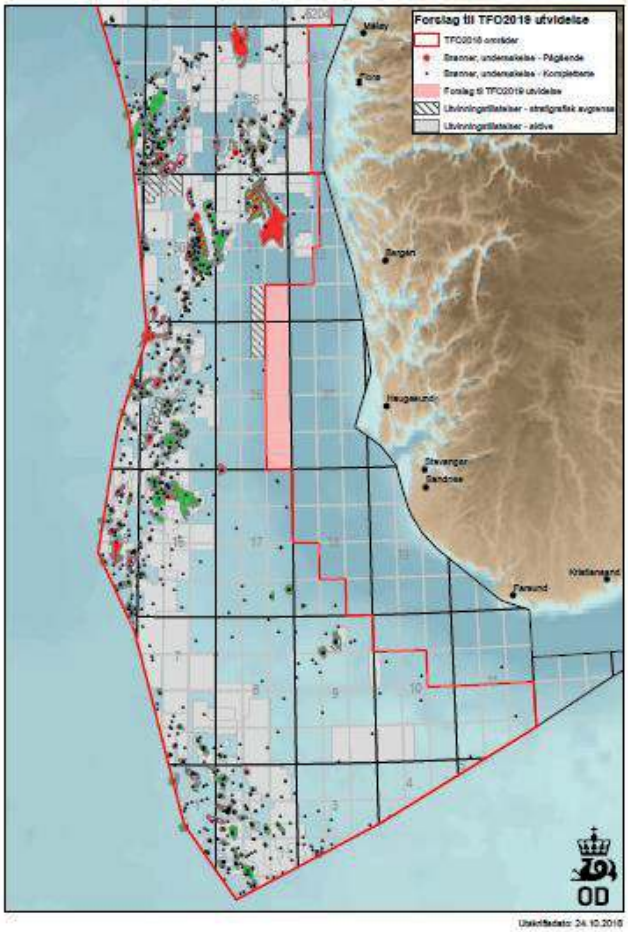

Dette er de forhåndsdefinerte tildelte områdene for 2019 fra Olje- og energidepartementet. Tiltross for store havområder, er det ikke plass til mere petroleums-virksomhet i havområdene, uten at det kommer i konflikt med fiskerier eller sårbare områder.

Kart: Oljedirektoratet.

Foto: Wikipedia.org.

Havvind – ingen fremtidig energiløsning

Foto: Wikipedia.org.

NMF ser at mange organisasjoner og politiske partier nå peker på havvind som et alternativ til den omstridte vindkraften på land. Det er bra at flere miljøvern-organisasjoner blir oppmerksom på ødeleggelsene av naturen. Miljøvern-forbundet har vært kritiske til vindkraft siden 2003. Det er likevel ikke en lettvint løsning å plassere denne ustabile kraften på havet. Det er mange faktorer som taler imot dette. Havvindturbiner lager bl.a lavfrekvent støy som forstyrrer bl.a. hval og andre store sjøpattedyr, som gjør at det kan bli både kollisjoner med båter og stranding med påfølgende død. Elektromagnetiske felter fra kraftkabler i havvindindustri-anleggene ødelegger for navigasjonsevnen for ål, rokke, hai og andre sjødyr som bruker elektromagnetisme til å orientere seg. Fisk som gyter kan også bli forstyrret av havvindturbinene som ofte er planlagt i sentrale gytefelt. Lavfrekvent støy (0,003-20Hz), utenfor det hørbare området opptrer både fra landbasert og havbaserte vindkraftverk, og vil skade mennesker og dyr som oppholder seg i nærheten, og som blir eksponert for støyen over lengre tid.

Vi må være oppmerksomme på at det er de samme bedriftene som eier og produserer vindturbiner for bruk i havet, så her er lobbyistene klar til å selge inn plan B; havvind. NMF mener at det finnes gode alternativer på fornybar kraft som kan fase ut all vindkraft i

Norge, og som vil gjøre det unødig å bygge ut vindkraft. Hvorfor begynne med det mest ødeleggende, når vi kan velge fornybar energi som ikke skader natur og helse?

Arealkrevende
Vindkraftverk til havs vil være arealkrevende og vil da også komme i konflikt med fiskeriinteresser.

Truer sjøfugl
Vindkraftverk til havs vil på lik linje med vindkraftverk på land kunne være en trussel mot trekkende fugl.

Bedre alternativer på fornybar energi
Miljøvernforbundet mener at oppgradering av vannkraftverk er den beste løsningen for å hente ut nytt stabilt kraftpotensiale. Vannkraftverk i dag er i gjennomsnitt 50 år gamle, og en oppgradering, vil kunne ta ut opp til 30% mer enn i dag. Totalt er potensialet på 22-30 TWh. Havet har et stort varmepotensiale, og med utbygging vil varmepumper i sjø føre til en viss nedkjøling av sjøen, og ikke være et negativ effekt på oppvarmingen. Sykehus, offentlige bygg, skoler, industribygg kan spare enorme summer på fjordvarme, og den sparte elektrisiteten kan brukes til å lade elbiler og annet, uten å måtte øke elektrisitetsforbruket. I tillegg vil det bli en bedre energiberedskap i stedet for ensidig å basere seg på elektrisitet.

Fjordvarme fører ikke til ødeleggende naturinngrep, og er ikke farlig for dyr eller mennesker.

Geotermisk elektrisitets produksjon (jordvarme) kan utnyttes, dersom det er politisk vilje til å satse på denne energiformen. Nå er det stort sett på prøvestadiet, men trenger sårt finansiering til utvikling og igangsetting av anlegg. De grønne sertifikatene kunne heller vært brukt på denne energiformen, i stedet for ødeleggende vindkraft.

Den gamle holdningen om at det vi ikke vil ha, av gift og ubehageligheter, det dumper vi på havet. Denne holdningen er tilstede også når det gjelder å flytte vindkraftindustrianleggene fra land til hav.

Det ser nå ut som fornuften er blåst bort hos myndigheter og lokale beslutningstakere.

Vindkraft på land er helt ut, og havvind er ikke på vei inn, så lenge det finnes gode alternativ.

ENERGI og KLIMA Nyhet Blogg Kommentar Klimatv.no Tema 2°C Klimarisiko

2C

Ny forskning: Hvorfor får vi ikke fart på havvind?

Lars Ursin

Famlende politikk og nærhet til olje- og gassbransjen kan hemme utviklingen av norsk havvind, viser en ny forskningsrapport.

19. mai 2019

Faksimile fra Energi og klima.no.

STØTT OSS
BLI MEDLEM
nmf.no/medlem

På ryddetokt fra Bergen til Kirkenes

NMF gjennomførte i år som i fjor, i år i sammen med våre nære samarbeidspartnere i In the same boat (ITSB)) strandrydding gjennom året fra Bergen i sør til Kirkenes i nord. Under fanen Levende Hav ble depoter med allerede ryddet avfall samlet inn, samtidig som at det på andre steder ble ryddet avfall i strandsonen. Dette var også i år en vellykket aksjon. Flere hundre tonn med avfall fra inn og utland ble samlet inn og levert godkjent mottak.

Strandrydding i Austevoll, Hordaland. Foto: Norges Miljøvernforbund.

Under fanen Levende hav og med mottoet «Du rydder, vi henter», reiste MS Miljødronningen med mannskap nordover fra Bergen i mai. Som mannskap var det både ansatte fra NMF; ITSB og frivillige fra inn og utland i tillegg til fartøyets ordinære mannskap.

Sammen med Miljødronningen er kjernen av Levende hav det vi har valgt å kalle «flytende miljøsenter» som er lokalisert i naturlige regioner ut fra logistikk, befolkning, næringsliv og geografi langs kysten. Tilknyttet og samarbeidene med Levende Hav er i tillegg til NMF og ITSB en lang rekke aktører spredt langs hele kysten. Når man forener krefter på denne måten er det faktisk fullt mulig å rydde hele kysten!

I praksis består et flytende miljøsenter av en eller flere base båter som huser vårt faste personell og frivillige mannskap, samt arbeidsbåter, lettbåter og annet utstyr som kreves for trygg og effektiv strandrydding, frakt av mannskap, utstyr og søppel.

I tillegg til seilbåtene som jobber på regional basis, går katamaranen Miljødronningen langs hele kysten som et flytende konferansesenter og plattform for større events, samt stå for den tyngste logistikken av innsamlet avfall

som lagres i midlertidige depoter i områder med dårlig veiforbindelse.
Selv om noe avfall kommer med havstrømmene fra Europa, er det i snitt over 60% Norsk avfall som ryddes langs Norges kyst. Og ikke nok med det, ca 80% kommer fra fiskeri og havbruk! Denne plasten forsvinner ikke av seg selv, råtner ikke og er i menneskers perspektiv tilnærmet evigvarende i forskjellige former. Plast brytes derimot ned til stadig mindre partikler, som gjør at plasten, med alle sine kjemiske komponenter sprer seg i stadig større grad i næringskjedene. Det dør rundt regnet 1 million sjøfugler årlig som følge av å ha spist eller viklet seg inn i plast.

Fugler, fisk og pattedyr i alle størrelser, til og med hvaler, forveksler biter av plast med vanlig føde og spiser dette, eller de får dette i seg utilsiktet, med det som følge at magesekken fylles opp av ikke nedbrytbart materiale og fører til at skapningene ikke føler sult, og ikke tar til seg føde og dermed sulter ihjel. Plasten inneholder store mengder kjemiske komponenter og mange av vår tids mest fryktede miljøgifter, miljøgifter verdens-samfunnet lenge har anstrengt seg for å fjerne fra næringskjeden. Plasten har også en evne til å binde til seg miljøgifter fra omgivelsene, som dessverre også finnes i havet. Dette betyr at dyr, fisk og fugler som får i seg giften blir langsomt forgiftet, og, selv om disse muligens ikke dør av denne forgiftningen umiddelbart, medfører inntak og påvirkning fra plastsøppelet at miljø-giftene sprer seg i næring-skjeden og til slutt når mennesket i form av maten vi spiser. Ikke overraskende viser regional kartlegging av avfallet at avfall fra f.eks fiskeriene øker i kystområder med mye fiskerier. NMF og ITSB fortsetter de kommende årene å utvikle Levende hav til et fullskala og heldekkende tiltak for oppryddning av hele norskekysten.
Nyheter fra NMF's strandrydding og Levende Hav kan du finne på NMF's sosiale medier.

Ruben Oddekalv, med en av fjorårets mange tunge bører. Foto: In the same boat.

Miljødronningen i arbeid. Foto: Norges Miljøvernforbund.

STØTT OSS
BLI MEDLEM
nmf.no/medlem

Fiskeriavfall står for i snitt 80% av det vi finner. Foto: Norges Miljøvernforbund.

2 dagers innsamlet avfall i Vardø, Finnmark. Foto: Norges Miljøvernforbund.

Søpla dreper!
Det marine avfallet er en trussel mot fugle- og dyrelivet i de marine økosystem. Vi har lenge hørt om spøkelsesgarn og teiner som fortsetter å fange fisk lenge etter at de er tapt. Plastavfall, eksempelvis garn og notrester er livsfarlig for livet i havet. Særlig seler og mindre sjøpattedyr er særlig utsatt for å få disse rundt halsen under oppveksten da disse på samme måte som menneskebarn leker og forsker på og med alt mulig. Typisk får da små selunger biter av trålposer rundt halsen, noe som medfører at selen blir kvelt og etter hvert "halshugget" av noten som ikke utvider seg i takt med at den uheldige selen vokser. Følgene er som man har sett mange eksempler på at selen dør.
I andre tilfeller har fugl spist avfall som de trodde var mat, fått problemer, og dødd, både som følge av at plasten har satt seg fast i fordøyelsessystemet, men også vel så ofte som følge av at plasten blir liggende i magesekken til fuglen uten å bli brutt ned, noe som fører til at fuglen kjenner seg mett. Når man kjenner seg mett, lar man som kjent være å spise, når man ikke spiser på lang tid sulter en og til slutt dør.
En av grunnene til at både fugler, fisk og pattedyr ofte spiser plast er at det dannes et algelag på plasten etter en tid i naturen. Dette algelaget lukter mat, og for fuglen, fisken eller pattedyret forteller ofte både form, farge og da altså lukt at dette er et måltid. De ferreste dyr lar et enkelt måltid slippe unna, så da er katastrofen uungåelig.
Når plasten smuldrer skikkelig opp, dannes det mikroplast. Dette skjer på sikt med all plast som er på avveie, enten den ligger i havet, på bunn, i strandsonen eller et annet sted i naturen. Plasten brytes uungåelig ned til mikroplast og deretter som nanoplast. Mikroplast kan i noen tilfeller taes opp som mat, av mikro-organismer og ender på den måten lenger opp i næringskjeden, i fisk, sjøfugl, pattedyr. Kort sagt i hele næringskjeden, med andre ord, og så, og ikke minst i mennesket, som troner på toppen av det hele!
Havsula, foto under, som ble funnet ved Helgøy i Karlsøy kommune under en av NMFts ryddeaksjoner i 2017, hadde fått garnrester rundt nebbet og sultet i hjel. Denne havsulen er nå utstoppet og er med oss landet rundt for å visualisere problematikken for skole-klasser og forsamlinger i alle aldre og samfunnslag.

Havsule drept av garnrester. Karlsøy, Troms. Foto: Norges Miljøvernforbund.

Korallrevet utenfor Røst

Utenfor kysten av Nordland finner man verdens største kjente kaldtvannskorallrev. Det unike korallrevet er et av flere korallrev langs kysten vår og består av sårbare koraller med stort og variert biologisk mangfold.

Foto: Mareano.no.

De fleste forbinder korallrev med sydlige breddegrader. I Stillehavet og Great Barrier Reef på øst-kysten av Australia. Utenfor kysten vår finner man kaldtvannskoraller, på dypt vann i motsetning til i sydlige strøk.
Røstrevet ligger på mellom 500 – 2 500 meters dybde og strekker seg over 35 km. Utenfor kysten av Trøndelag finner man Sularevet.
Sularevet og Røstrevet er 2 av nærmere 1000 små og store kaldtvannskorallrev utenfor kysten. Korallrevene er sårbare og ødelegges lett. Bunntråling og garn- og linefiske er derfor en av de største truslene mot korallrev. Korallrevene i norske kyst- og havområder forvaltes enten gjennom fiskeri- og eller miljølov-givningen: Da det ble dokumentert at fiskeriene kunne ødelegge korallrev, tok fiskerimyndighetene affære og utferdiget en egen forskrift til forvaltning og vern av korallrev. I prinsippet er det nå forbudt å ødelegge korallrev med vitende og vilje, og man skal vise spesielt hensyn ved bunntråling der det finnes kjente korallrev. Hvis man støter på korallrev og får bifangst av koraller, skal man stoppe fisket og bevege seg bort fra feltet. I tillegg kan korallområder stenges helt for bunntråling. Det første korallrevet/-området som fikk slikt vern var Sularevet (1999). Siden har totalt 17 rev blitt stengt mot bunntråling (2016). I tillegg er det også forbudt å bruke line og garn på enkelte av disse revene, og på noen er det også forbud mot alt krokfiske.

Miljølovgivningen:
Med hjemmel i Naturvern-loven ble et område på Tauterryggen i Trondheims-fjorden midlertidig vernet mot menneskelig aktivitet i 2000. Senere ble området, som nå heter **Tauterryggen marine verneområde**, utvidet og vernet med medhold i Naturmangfoldloven. Det samme gjelder **Rødberg marine verneområde** som ligger litt lenger ute i fjorden. Begge disse områdene fikk sitt vern som en del av Nasjonal marin verneplan. Planen er at det skal bli flere vernede korallrev i fremtiden.

Regjeringen ofret fiskeriene for olja

Regjering Solberg åpnet i oktober for leteboring etter olje- og gass like i nærheten av det unike Trænarevet. Trænarevet er et unikt korallrev bestående av kaldtvannskoraller. Kaldtvannskorallrev er kjent for stor biodiversitet. Ved boring skjer det kroniske utslipp av kjemikalier og boreslam. Dette er en konstant trussel mot både korallrev og de øvrige marine økosystem. Et akutt utslipp vil kunne føre til store skader på sjøfugl, fiskeegg og yngel i Vestfjorden og Lofoten, torskens fødestue. Prøveboringen avdekket heldigvis ingen lønnsomme funn og brønnen er nå stengt og forlatt.

Regjering Solberg åpnet 28. oktober for leteboring etter olje og gass på brønnen Toutatis i Norskehavet. Letebrønnen ligger i et område som er åpnet for petroleumsvirksomhet i Nordland V i Norskehavet. Blokken ble innlemmet i ordningen med tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO) i 2011. Toutatis ligger omlag 7,5 km sør for Trænarevet og omlag 83 km fra Røst. Blokken grenser mot det petroleumsfrie området ved Røstbanken og Lofoten. NMF er ekstra negative til denne tildelingen fordi den ligger så tett på og "nedstrøms" fra de unike og særdeles verdifulle oppvekst og gyteområdene i Lofoten, Vesterålen og Senja. Alle utslipp, både planlagte og kontinuerlige produksjons-utslipp og eventuelle større uforutsette utslipp vil føres med strømmen direkte dit de gjør mest skade.

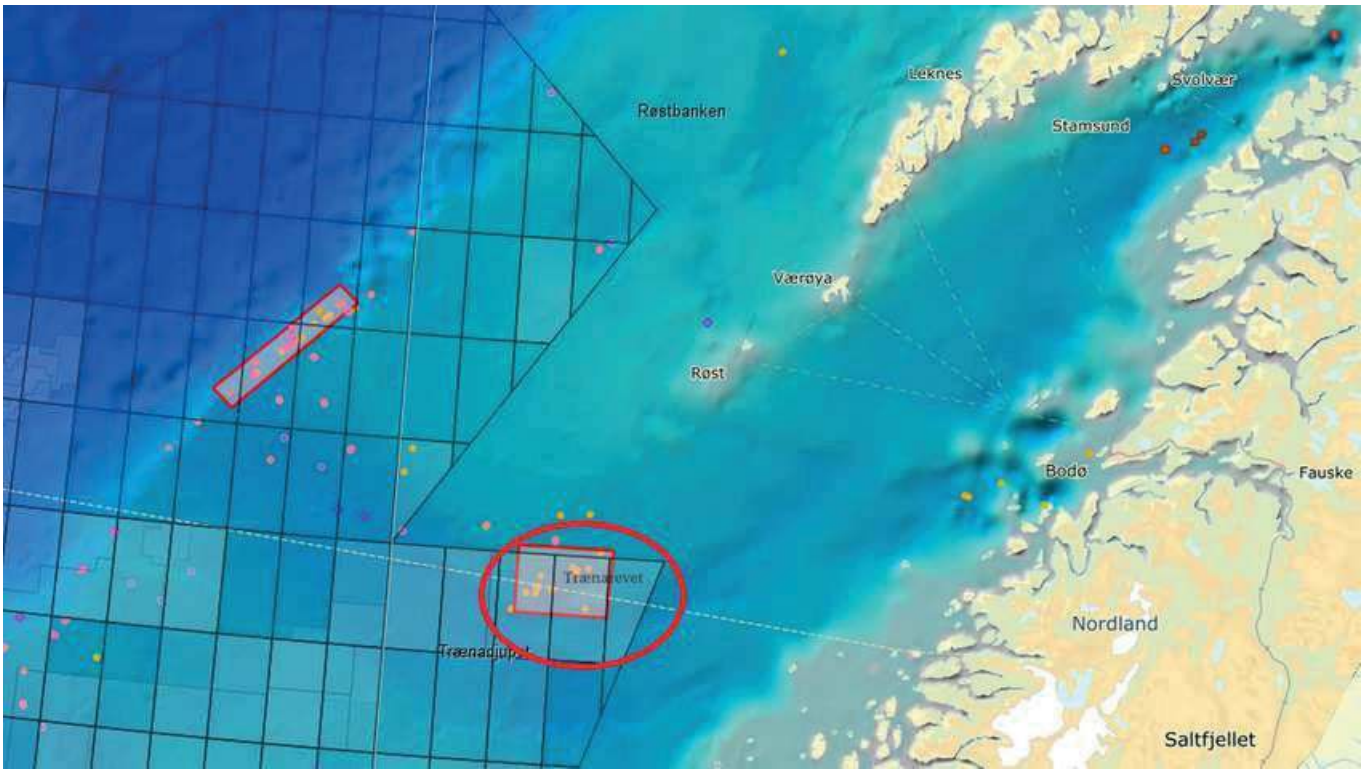

Trænarevet og Vestfjorden. Foto: Mareano.no.

Det er fullstendig uakseptabelt at Regjeringen åpner for leteboring så tett opp mot kaldtvannskorallene på Trænarevet og fiskeri-ressursene man finner i tilknytning til Vestfjorden. Man sidesetter og gambler her med verdien av fiskeri-virksomheten i Norges og kanskje verdens mest produktive oppvekst og yngleområde for torsk, til fordel for enda en olje-utvinning verden ikke tåler eller trenger. Dagens regjering skylder på den rød-grønne regjeringen som en gang åpnet for leteboring på feltet. NMF mener Regjering Solberg på selvstendig grunnlag kunne stanset denne leteboringen. Økt kunnskap om de marine økosystem i nærheten og konsekvensene ved akutte og kroniske utslipp fra brønnen burde stanset denne.

Leteboringen og en eventuell fremtidig produksjon skjer i tilknytning til Vestfjorden der store mengder fiskeegg, -yngel, sjøfugl og sjøpattedyr er å finne i området det meste av året.

Kroniske utslipp
Myndighetene virker å ennå ikke ha forstått at det ikke bare er snakk om akutte utslipp, men også kroniske utslipp av bl.a oljeprodusert vann, oljeprodukter, kjemiske produkter, borekaks og annet avfall. Eller, kan man hevde at de styrende myndigheter rett og slett ikke bryr seg. Deres egne fagetater har jo benyttet en lang rekke argumenter, som alle virker å være fullstendig oversett. De kontinuerlige utslippene av en lang rekke skadelige kjemikalier, olje-produkter, borekaks og annet avfall vil innvirke på Lofoten, Vesterålen og Senja, torskens fødestue. Vestfjorden med Lofoten, Vesterålen og Senja er gyteområde for den nord-øst-atlantiske torske-bestanden, noe som betyr at utslipp, kronisk eller akutt vil kunne ha varige konsekvenser for fiskeriressursene.

Hvilke konsekvenser har ikke disse kroniske utslippene på fiskeegg, -yngel og korallrev? Og hvilke konsekvenser får utslippene på de forskjellige leddene i næringskjeden, hvor, tross alt mennesket står på topp?

Uansvarlig
NMF mener regjeringens beslutning om å åpne for leteboring i området er direkte uansvarlig. Regjeringen velger da å overse de evigvarende fiskeriressursene som finnes i tilknytning til Vestfjorden, Lofoten, Vesterålen og Senja. Kyststrømmen vil føre forurensingen direkte inn i Vestfjorden. Dette vil igjen føre til konsekvenser for både fiskeriene, sjøfugl og sjøpattedyr.

NMF fortsetter arbeidet mot mer oljevirksomhet, og står fast på at tiden for å lete etter ny olje er forbi. Man må erkjenne at vi allerede har funnet mer olje en vi kan bruke, og bør snarest begynne å redusere både forbruk og produksjon.

Letebrønn stengt
Leteboringen ble i november avsluttet uten at det ble funnet lønnsomme funn. Brønnen er nå stengt og forlatt.

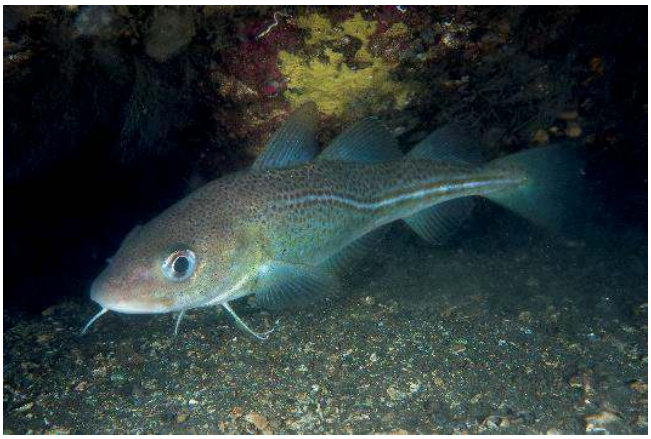
Torsk. Foto: Erling Svensen.

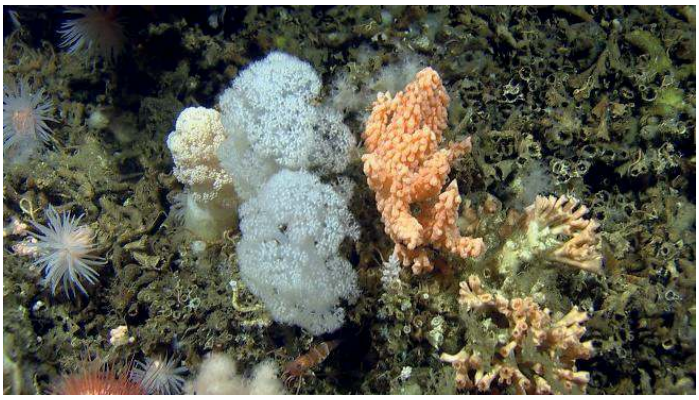
Blomkålkorall. Foto: Mareano.no.

Ikkje stjæl fesken min!

- stans ressurstjuveriet!

Fiskeriressursene langs kysten og i havområdene rundt er felleskapets ressurser. Fisken har vært grunnlag for arbeid og bosetting langs kysten fra tidenes morgen. Fisken har alltid hatt stor verdi for kystbefolkningen. I dag er fiskekvotene for torsk fordelt mellom trålerflåten. og kystflåten. Trålerflåten har leveringsforpliktelser til konkrete fiskemottak langs kysten som sikrer mottak og foredling på land. Dette sikrer også bosettinga i fiskeværene. Kystsamfunn er gjennom reguleringer sikret tilgang til fiskeriressursene og dermed også arbeidsplasser og bosetting. Etter år 2000 begynte myndighetene å gi etter for storkapitalen innen trålerflåten. Omsettelige kvoter er innført og trålerflåtens leveringsforpliktelser diskuteres. Felleskapets eierskap av fiskeriressursene er hjemlet i Havressursloven. Hvordan kan da myndigheten gi bort felleskapets ressurser? Dette er et ressurstyveri fra deg og meg og må stanses. Regjering Solberg, med den gang Fiskeriminister Elisabeth Aspaker i spissen, satte spørsmålet om trålerflåtens leverings- og bearbeidingsplikter på dagsorden. I Sjømatmeldingen, *«En konkurransekraftig Sjømatindustri»* (Stortingsmelding nr. 10 (2015-2016, fremmes det forslag og vurderinger som undergraver dagens system mht. leverings og bearbeidingsplikt. I januar 2016 vedtok da Fiskeriminister, Per Sandberg, endringer i kvoteinstruksen som gjør det mulig for kystfiskere i Finnmark å kunne selge kvotene innen Nord-Norge. Allerede nå har flere kvoter fra Finnmark blitt solgt til Nordland. Vil Finnmark etter hvert miste fiskekvotene sine? Hva skjer med fiskemottakene når leveringen av råstoff fra kystflåten stadig reduseres? Alt dette kaster Fiskerisamfunnene, spesielt i Finnmark, ut i en situasjon der hele grunnlaget for arbeid og bosetting blir satt på prøve.

Foto: Norges Miljøvernforbund.

Er det liv laga i fiskeværene når kystflåten ikke klarer å levere nok fisk til fiskebrukene?
Fiskevær langs kysten har alltid vært knyttet til fiskeriene. Fisken både er og har vært grunnlag for arbeid og bosettinga langs kysten. I Havressursloven (2009) §1 står det klart at formålet med loven skal være «..å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna». Nærhet skal gi rettighet til fiskeri-ressursene!

Foto: Norges Miljøvernforbund.

Lovens §2 sier også klart at: «Dei viltlevande marine ressursane ligg til fellesskapet i Noreg». Hvordan kan man da stå i en situasjon der fiskekvoter omsettes med myndighetenes velsignelse? Fellesskapets ressurser selges!?
Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) har i nevnte stortings-melding valgt å rette mye av sin oppmerksomhet på den delen av fiskerinæringen som har gått dårlig. Det er snakk om tråler-flåten og bedrifter som bl.a Norway Seafood og Nergård-konsernet. Kystflåten, den kystnære flåten, som går bra, ofres ikke mye oppmerksomhet. Kystflåten står for levering av store mengder fersk fisk til kresne markeder nede i Europa. langs kysten og har et stort konkurransefortrinn med at de kan levere fersk fisk, fisket nært land, hver dag, med lave miljø-kostnader. Kystflåten har et drivstoff-forbruk pr. kg. fanget fisk, som er under 30 % av det trålerflåten har.

Kystflåten bidrar sterkt til verdiskapninga
Kystflåtens aktiviteter bidrar til å opprettholde arbeidsplasser og bosetting langs kysten. Kystflåten gir også en større verdiskaping (definert som summen av lønninger, overskudd til eier og renter til banken) av fiskens verdi og har mere miljøvennlig drift enn trålerflåten. Fersk landet fisk eksporteres i tillegg til langt høyere priser enn trålerflåtens frossenfisk. Utfordringen er å stabilisere vare-strømmen fra et svært varierende fangstmønster.

Miljøvernforbundet mener at Sjømatmeldinga og Regjeringens politikk på denne måten undergraver verdiskapningen som kystflåten, den kystnære fiskeflåten, bidrar med på land. Regjeringens politikk og føringene i stortingsmeldingen er også i direkte strid med Havressurs-lovens bestemmelser som sikrer felleskapet fiskeriressursene og bindingen mellom fiskeflåten på havet og mottak og foredling på land. Da Sjømatmeldinga ble behandlet i Næringskomiteen i mars 2016 ble meldingen sendt tilbake til Regjeringen med krav om ytterligere utredninger om leveringsplikten, bearbeidingsplikten og aktivitets-plikten.
Den såkalte pliktkommisjonen ble opprettet av Fiskeriminister Per Sandberg. Deler av trålerflåten har i dag en tilbudsplikt, en alternativ leveringsplikt, overfor fiskemottakene. Dette er samtidig en tilbudsplikt som i noen tilfeller kan misbrukes av flåten. Det er enkelt for en gitt tråler å tilby et fiskemottak en gitt mengde fisk på et gitt tidspunkt. Problemet vil i noen tilfeller være at fiskemottaket ikke kan ta imot et så stort fartøy eller så store mengder fisk. Ikke alle kan ta imot frossenfisk heller. I noen tilfeller tilbys fiskemottaket frossenfisk tiltross for at tråler vet at mottaket ikke kan ta imot. Tråleren oppfyller i en slik situasjon på en måte sine forpliktelser, men fiskemottaket har ikke mulighet til å ta imot.
Løsningen er ikke ombord-produksjon på tråleren. Løsningen er at den enkelte tråler må tilpasse seg fiskemottakene slik at de kan levere fisken. De trålere som ikke kan eller vil levere fisken til fiskemottak iht. gitte kvotebetingelser må miste kvoten til fordel for kystflåten.
Utfordringene startet da tidligere Fiskeriminister Svein Ludvigsen (H (2000 - 2005 åpnet for at redere kunne kjøpe og selge fangstkvoter, fellesskapets ressurser, av hverandre.

Selv om påfølgende fiskeriminister Helga Pedersen (AP) den gang snakket varmt om å få «lys i husan», å få økt bosettinga langs kysten, var det det motsatte som skjedde. Helga Pedersen videreførte i hovedsak Svein Ludvigsens politikk. Kvotene ble konsentrert på færre og større fartøy. Når det nå skjer en omfordeling av fisken og fiskekvotene på denne måten, legger dette også føringer på hvem som får fiske og hvordan fisken videre skal foredles og selges. I dag blir mere og mere av fisken fryst på havet og forlater landsdelen uten å ha bidratt til noe verdiskapning på land. 11 av 37 torsketrålere har i dag særskilt tillatelse til ombordproduksjon. Dette blir det ikke mye lokale arbeidsplasser av i fiskeværene langs kysten. Det er jo også betimelig å spørre om hvor mye disse trålerne egentlig fisker. Det finnes i dag tilnærmet ingen kontroll av hvor mye fisk som finnes nedfrosset i det enkelte fartøy. Fartøyene fisker og frakter hele lasten sørover til en eller annen havn i Europa. Myndighetene kontrollerer kun papirene om bord på fartøyet, noe som lett kan fuskes med. NMF har all grunn til å tro at trålerne bedriver et utstrakt tjuvfiske på våre fiskeressurser. Norske myndigheter har, siden Svein Ludvigsen var Fiskeriminister, gjort det alvorlige feilgrepet mot felleskapet, at de har stjålet og gitt bort av fellesskapets fiskeri-ressurser. Ressurser som skulle gi inntekter og verdi-skapning til oss alle, er gitt bort til bedrifter der bare de selv tar fortjenesten. Dette er fullstendig uakseptabelt og må stanses. Myndighetene vil nok komplisere ryddejobben med å ta tilbake fiskekvotene så mye at det nesten umuliggjøres. Det er uansett en jobb som må gjøres. De stjålne ressursene skal tilbake til fellesskapet, deg og meg. NMF foreslår at kvotene overtas av Staten for den pant den enkelte fiskebåt-reder har på fartøyet i forbindelse med kvotekjøpet.

Foto:
Norges Miljøvernforbund.

Det er rett og rimelig at Staten overtar det økonomiske ansvaret for en fiskekvote de tidligere har garantert for overfor bankene. Alle som har kjøpt eller fått seg fiskekvoter er jo blitt direkte lurt av staten. Fartøyene får beholde kvoterettighetene mot betaling av en kvoteleie til staten. Dette kan også kalles ressursrente. Professor Torbjørn Trondsen ved Norges Fiskerihøgskole har foreslått at Statsfisk kan etableres. Statsfisk får i oppgave å refordele disse kvotene til fiskeflåten. NMF ser nødvendigheten av at en fiskebåtreder har forutsig-barhet i sitt virke. Det betyr allikevel ikke at man må eie fiskekvoter. Tidligere har det enkelte fartøy fått tildelt tidsbegrensede fiske-kvoter etter hva havet har hatt å gi. NMF ser ikke problem-stillingen for hvorfor dette ikke kan fortsette. Evigvarende kvoter er ikke noe løsning, men man burde kunne få kvoterettigheter over en tidsperiode på inntil 10-15 år, forutsatt at man driver aktivt fiske. Da har man en forutsigbarhet. Er ikke dette nok forutsigbarhet for en reder, så må nok størrelsen på fartøyet og kostnadene senkes. Skal man også i fremtiden ha livskraftige kystsamfunn, er det svært viktig at myndighetene ikke fjerner fisken, selve livsgrunnlaget, fra kysten og kystbefolkningen. Fisken er felleskapets ressurs, som gir verdiskapning gjennom både arbeidsplasser og bosetting langs kysten. For å sikre at fiskeressursene fortsatt skal ha den verdi den har hatt for kystbefolkningen, også i fremtiden, er det svært viktig at man opprettholder trålerflåtens leverings- og bearbeidingsforpliktelser overfor fiskemottakene langs kysten. De som unndrar seg forpliktelsene må også miste sine torskekvoter. Kystflåten i samarbeid med fiskemottakene langs kysten har vist seg å være svært dyktig i å forvalte fiskeriressursene på en miljømessig bærekraftig og lønnsom måte.
La det få være slik også i all fremtid.

Kvotemeldingen – NMF delvis fornøyd

Fiskeriminister Nesvik la i juni 2019 fram Stortingsmeldingen «Et kvotesystem for økt verdiskapning». En Stortings-melding, som skal styre fiskeriene, vår viktigste naturressurs, ut i framtiden. Regjeringen ønsker å beholde dagens aktivitetsplikt. Regjeringen mener tilbuds- og bearbeidingsplikten ikke fungerer godt nok og ønsker derfor at disse pliktene skal endres slik at tilbuds-plikt og bearbeidingsplikt fører til mer bearbeiding av fisk i kyst-samfunnene. Trålere skal tilby fangsten til fiskebruk langs kysten. Nesvik ønsker også å stramme inn regelverket, ved at 75 prosent av torsken skal bearbeides, mot 70 prosent i dag. Dagens praksis der trålere ofte, tiltross for sine forpliktelser, fryser ned fangsten for bearbeidelse i utlandet, er ikke ønskelig. NMF er fornøyd med at fisken og dens verdiskapning fortsatt skal knyttes til fiske-mottakene og fiskerisamfunnene langs kysten. Spørsmålet er jo hvilke konsekvenser trålerne møter om de bryter sine forpliktelser?

Et annet forslag er å knytte kvoteandeler til fartøy med konkrete størrelser, ikke såkalte hjemmelslengder. I dag kan man ha en kvote tilhørende den minste kystflåten (11-15 meter), tiltross for at man har et fartøy på 27 meter. NMF er forøvrig uenig med Regjeringens forslag om at fartøy større enn den minste kystflåten skal få beholde sine kvoteandeler fra den minste kystflåten ved overgang til faktisk lengde og ny flåtegruppe. Tidligere Fiskeriminister Svein Ludvigsen åpnet i sin tid for at redere kunne ha evigvarende kvoter. Den rødgrønne regjeringen endret dette da de senere kom til makta, til 20 år. Å begrense dette slik vil sikre at fiskekvotene tilbakeføres til fellesskapet. Nesvik foreslo også å forlenge dette med 15 til 35 år.
Dette er ikke ønsket.

KYSTOGFJORD Nyheter Debatt Langs kysten Kystfolk

Har sterke motforstillinger mot kvotemeldingen

Flakstad fiskarlag forkaster store deler av kvotemeldingen, og kom med følgende

Faksimile fra Kyst og Fjord 26.08.19.

KF Trond Antonsen
trond@kystogfjord.no

09.09.2019 14:17

Dette er ingen god løsning for en gruppe som sliter med lønnsomhet og fornying i motsetning til gruppene over, skriver Remi Hermansen fra Myre i dette innspillet.

I dagens og framtidens fiskeripolitikk, burde det være rom for rammebetingelser som også ivaretar fartøy og fiskere i denne gruppa, både økonomisk, sikkerhetsmessig og ikke minst miljømessig.

Faksimile fra Kyst og Fjord 09.09.19.

Kvotemeldingen – smartere

Tom-Christer Nilsen
FISKERIPOLITISK TALSMANN / HØYRE

Kent Gudmundsen
UTDANNINGSPOLITISK TALSPERSON / HØYRE

MENING 25. JUNI 2019 DEL PÅ FACEBOOK

Norsk fiskeripolitikk er i dag et lappeteppe blitt til etter hver krise. Mange lappe henger ikke godt sammen. Kvotemeldingen som kom før helgen gjør dette lappeteppet til hel vev. Men, de viktigste rammene – deltakerloven, havressursloven og fiskesalgsloven ligger fast som rammer. Kvotemeldingen er

Faksimile fra Nordlys 26.06.19.

vipps
96748

Brugda – kjempehai i norske farvann

Brugde. Foto: (venstre) Greg Skomal, NOAA Fisheries Service, (høyre) Nils Øien /Havforskningsinstituttet

Brugda, verdens nest største hai, finner man som en del av norsk marin fauna. Til tross for størrelsen spiser den kun plankton. Arten er sårbar etter mange års hard fangst. Det er i dag ikke tillatt med direktefangst av hai i Norge.

Visst finnes det hai langs kysten og i havområdene utenfor Norge. Man finner flere arter som en naturlig del av vår marine faunaen. Brugda er verdens nest største hai og fisk. De andre artene er pigghå (*Squalus acanthias*), småflekket rødhai (*Scyliorhinus canicula*), svarthå (*Etmopterus spinax*), håkjerring (*Somniosus microcephalus*), hågjel (*Galeus melastomus*), håbrann (*Lamna nasus*) og brugde (*Cetorhinus maximus*).

Mere tropiske og sub-tropiske arter, som revehai og blåhai, er observert i norske farvann. Foruten brugda, håkjerring og håbrann, er de andre artene små. Med en lengde på opptil 13 meter lang og en vekt på opptil 19 tonn er brugda den største. Er man heldig kan man se denne haien mens den svømmer i overflaten på jakt etter plankton. Kjeften til brugda kan bli nesten én meter bred. Brugda filtrere mellom 1000 og 2000 kubikkmeter sjøvann i løpet av en time. Det tilsvarer mengden i et vanlig 50-metersbasseng. Før i tiden ble brugda jaktet på for leverens skyld. Brugda finnes både på den nordlige og sørlige halvkule. Dagens klimaendringer kan føre til at flere tropiske arter kan bli hyppige gjester langs kysten vår.

Viste du dette?

- **Haier mangler svømmeblære og nå derfor svømme hele tiden for å flyte.**
- **Haier har bruskskjelett.**
- **Haier har levd på jorda i over 400 millioner år.**
- **Ingen av haiene man normalt finner i norske farvann jakter på mennesker.**
- **Pigghå, håbrann og svartflekket rødhai er de vanligste artene langs kysten.**
- **Brugda kan svømme i stimer på opptil 100 individer.**
- **Håkjerring spiser stort sett fisk. Det er også funnet rester av seler, isbjørn, elg, og rein i magen. Håkjerring er kjent for å være en åtseleter.**
- **Håkjerringen blir ikke kjønnsmoden før de blir 150 år. De kan de leve i minst 272 år.**

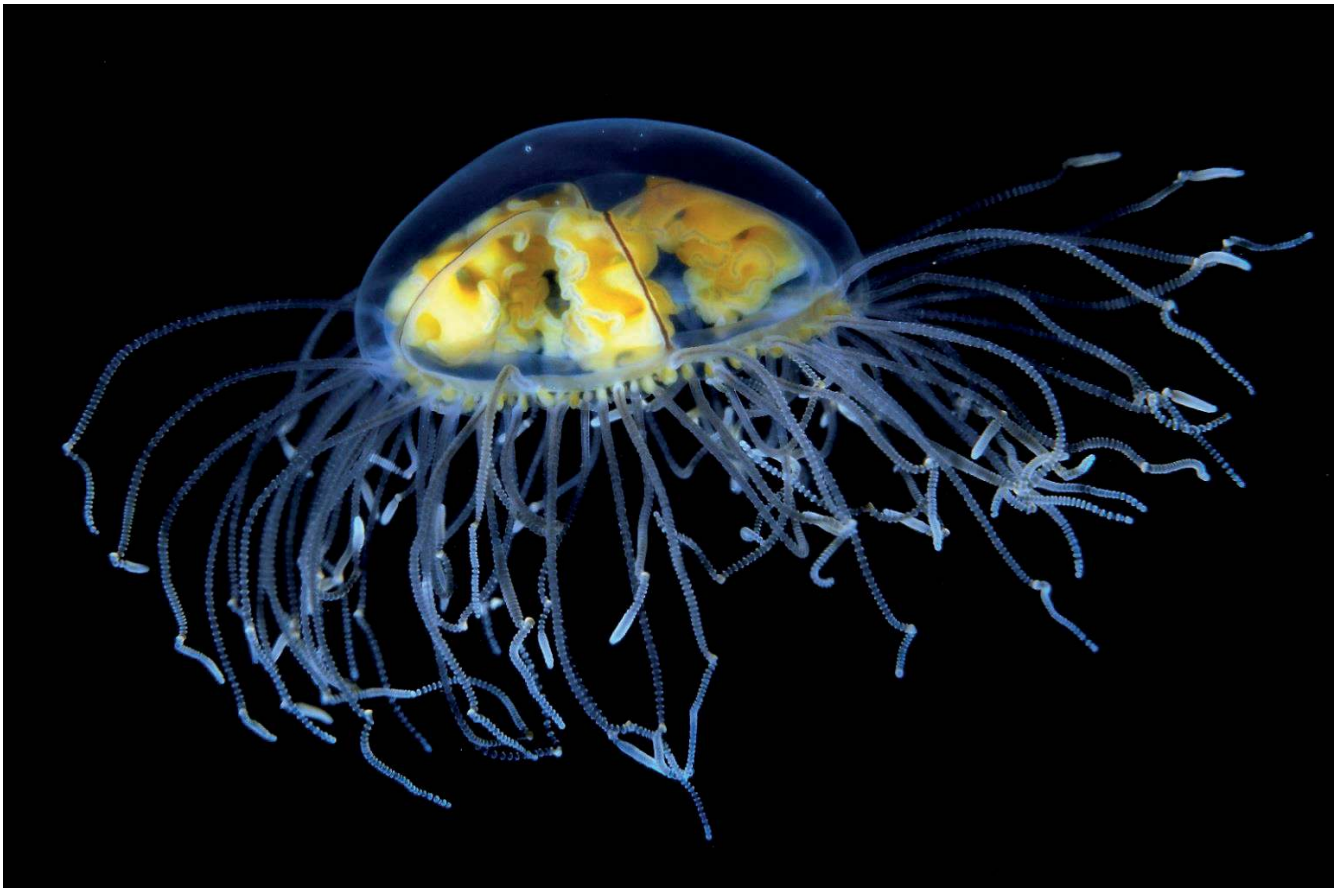

Gonionemus vertens. Foto: Erling Svensen.

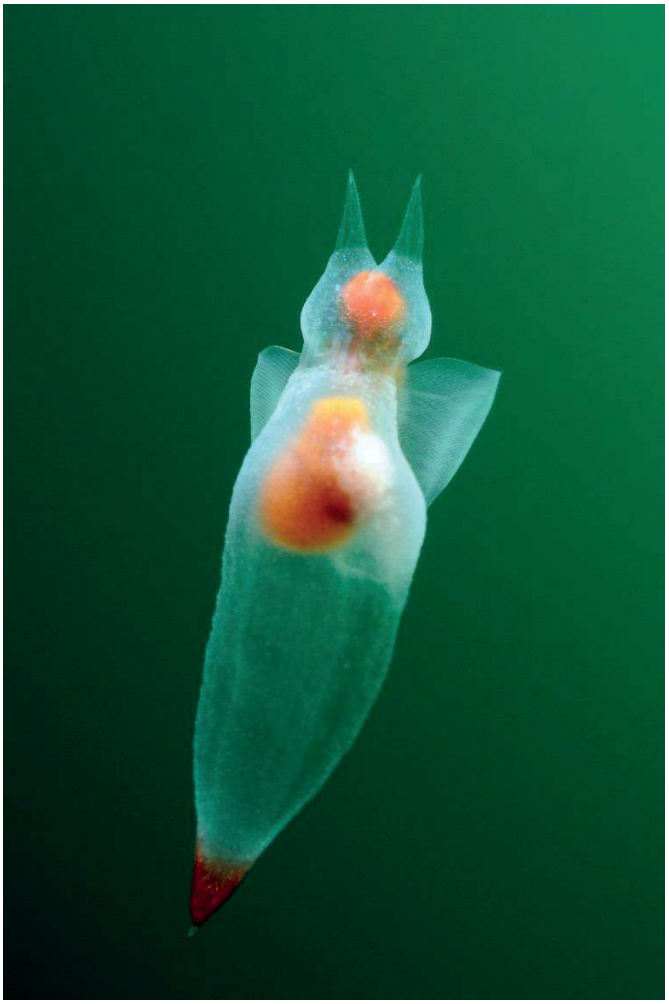

Sjøengel (Clione limacina). Foto: Erling Svensen.

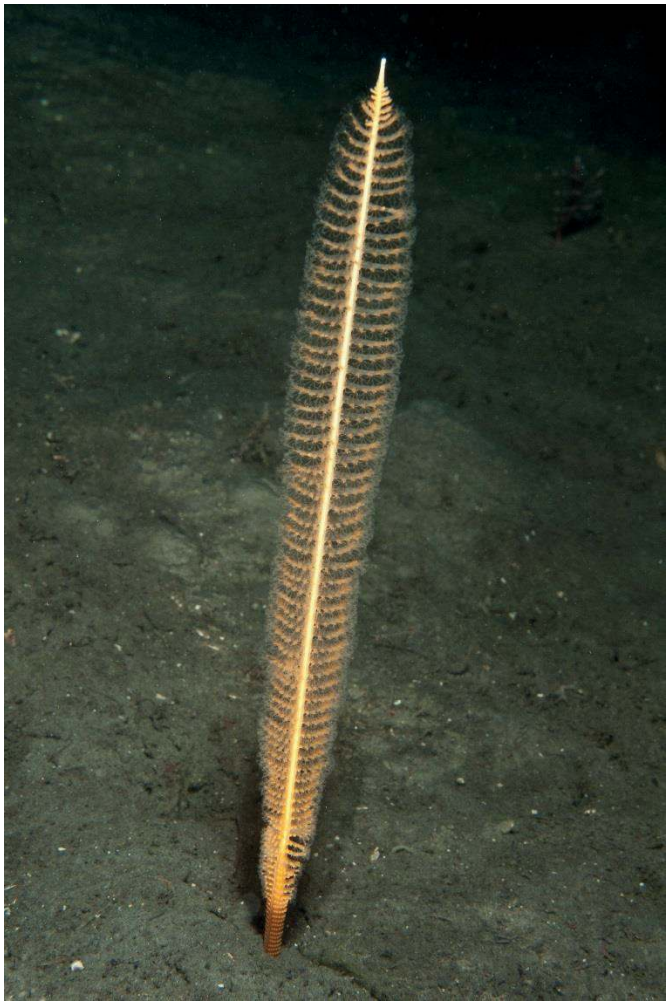

Sjøfjær (Virgularis mirabilis). Foto: Erling Svensen.

Kvikksølvdeponiet U-864 må heves!

Den tyske ubåten U-864 var lastet med 67 tonn kvikksølv da den ble senket utenfor Fedje i 1945. Myndighetene har til nå fornektet at det finnes kvikksølv om bord. Et utslipp av kvikksølv ut i Nordsjøen vil få katastrofale konsekvenser for alle marine økosystem langs kysten og havet nord til Barentshavet. NMF krever ubåten hevet, mens myndighetene bare vil tildekke den. NMF har politianmeldt Kystverket til for brudd på lagringsbestemmelsene for metallisk kvikksølv.

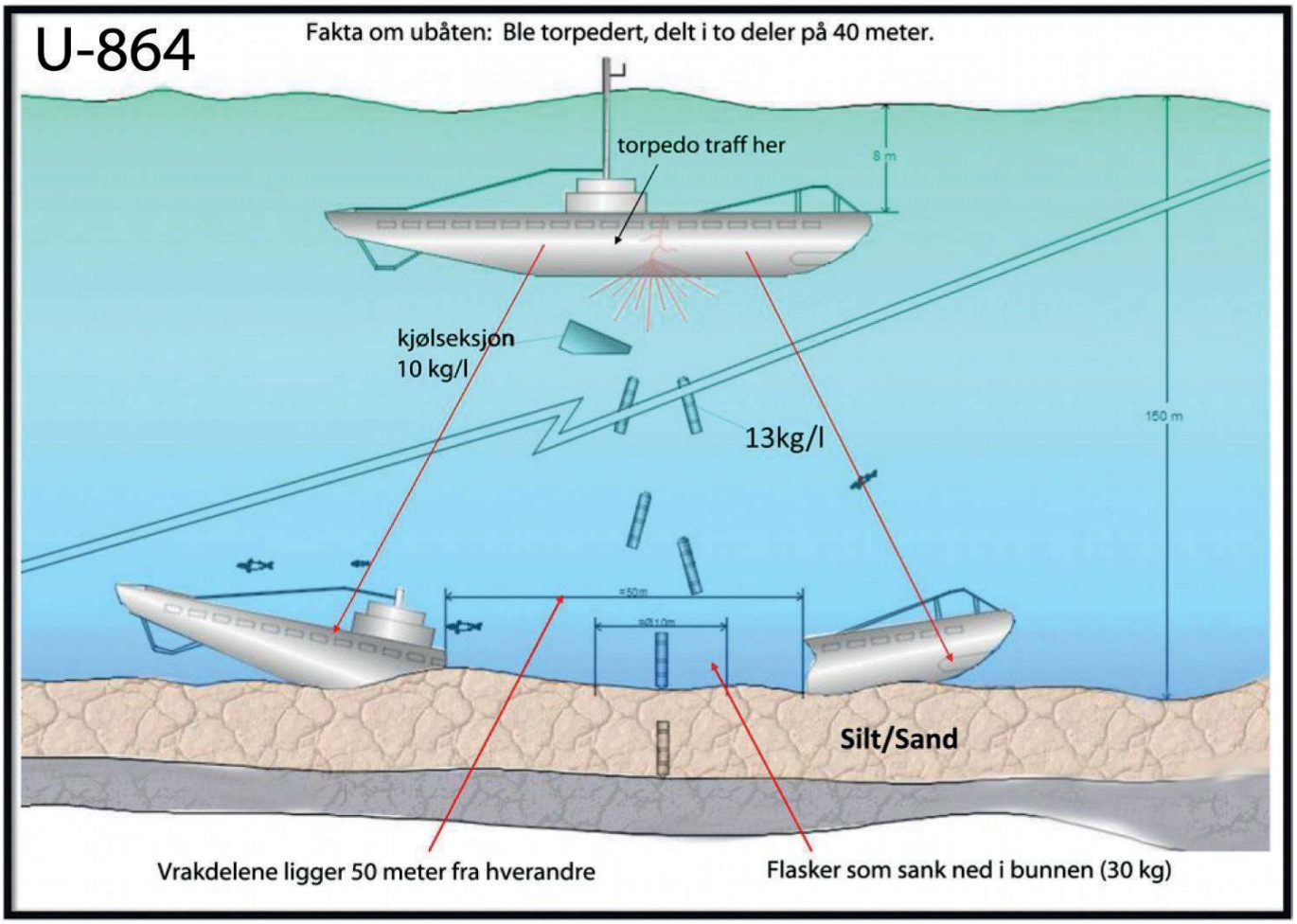

Illustrasjon: Norges Miljøvernforbund.

Den tyske ubåten U-864 ble senket utenfor Fedje i 1945 med 65 tonn kvikksølv ombord. Ubåten ble funnet i 2003. Kystverket sa 23. oktober 2003 at det ikke er konstatert kvikksølv i U-864. Kystverket: ***"Det finnes ingen informasjon i vrakdatabasen om at U-864 hadde kvikksølv ombord."***

Den norske regjeringen ønsker å være best på opprydding i havmiljøet internasjonalt, samtidig sitter de med en miljøbombe utenfor Fedje. En tildekking av U-864 er en fullstendig avsporing fra dette viktige arbeidet. Regjeringen nekter å se langtidsvirkningen av kvikksølvforurensingen, og de virker å være mer opptatt av sin egen karriere enn miljøet i Nordsjøbassenget. Hadde Norge vært medlem av EU, hadde Fedjeubåten vært hevet for lenge siden.

Uranoksid i lasten?
Det ble påvist 560 kg med uranoksid på en erstatningsubåt (U-234) for en senket ubåt (U-864?).

Tar Kystverket feil igjen?
Kystverkets rapport 2010: «Lastelisten til U-234 inneholdt nedtegnelse over uranoksid men ingenting i lastbestilling fra U-864 beskriver uranoksid og det finnes heller ikke offisielle dokumenter som stadfester at U-234 var en erstatningsubåt for U-864. U-234 hadde 560 kg uranoksid ombord».

Kan vi være sikker på at det ikke er uranoksid?

1982 UPI: T. Kawashima Japansk oberst, ansvarlig for Japans atomprogram uttalte at en tysk ubåt med 2 tonn uranoksid ble senket av allierte i 1945. Se presentasjon uranoksid her: **Uranoksid i U-864**.

U-864 må heves fordi:
Langtidsvirkningene av 65 tonn metallisk kvikksølv er katastrofale. Kvikksølv omdannes til metylkvikksølv ved nedbryting i miljøet, og vandrer da inn i næring-skjeden. Skalldyr og fisk vil over tid magasinere miljø-giften, som vil forsterke seg høyere i næringskjeden. Metylkvikksølv har ingen nedre grense for hva som er skadelig i kroppen. Nær 100% av metylkvikksølvet i mat tas opp i kroppen og utskilles meget langsomt (halveringstid ca. 70 dager). Kvikksølv i blod har en kort halveringstid på omtrent 2 måneder, mens kvikksølv i enkelte deler av hjernen som hypofysen har en halveringstid på 15-25 år.

Tildekking - ingen garanti
Tildekking av vraket vil ikke være noen sikkerhet mot utlekking over en lang periode. F.eks kan forskyvninger i sjøbunnen, forårsaket av jordskjelv og ras ol. føre til brudd på tildekkingen. En «sarkofag» av betong vil ikke ha «evig» varighet, og vil forvitre over tid, og deretter slippe ut miljøgiften.
Dersom uranoksiden er lagret i ubåten, vil det også være en fare for utlekking over tid. Uranoksiden er i tilfelle lagret i blybeholdere. Dette kan forklare at det ikke kan måles radioaktivitet fra båten pr. i dag. Uranoksid har en halv-eringstid på 700 millioner år.

Heving er beste løsning
U-864 kan heves med kran og evt. oppdriftsteknikk. Ref: K-141 Kursk (18100) tonn ble hevet fra 108 meter. U-864 ligger på 150 m. (Type IXD-2, totalt 1804 tonn eller 1/10 av Kursk)

Kystverket har tidligere (2003) uttalt at skrogdelene er i god stand. Metallet i skroget er ekstremt solid. Sjøbunnen rundt de to vrakdelene må etter heving mudres/slamsuges, og materialet må renses og fraktes til egnet deponi for å få ut eksisterende kvikksølv i sedimentene. Risikoen ved å miste noen flasker på bunnen er mindre miljøbelastende enn om alt skulle bli liggende. Bunnen kan deretter tildekkes med rene masser.
Alternativt la ubåten ligge og ved hjelp av miniubåt og verktøy plukke ut kvikksølvflaskene.

Regjeringa vil dekke til Fedje-ubåten

Etter årevis med utgreiingar og avgjerdsvegring, har regjeringa endeleg bestemt seg for kva dei vil gjere med kvikksølv-ubåten ved Fedje. På Fedje er dei ikkje nøgde med avgjerda.

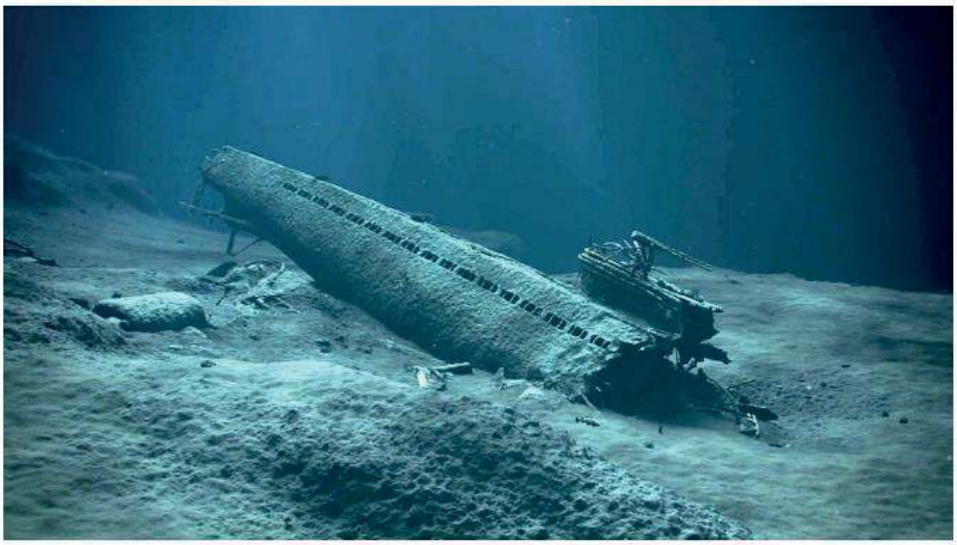

SKAL DEKKAST TIL: Regjeringa går inn for å dekke til vraket av U-864, og ikkje heve det.
FOTO: KYSTVERKET (ANIMASJON)

Bergit S
@bergit
Journalis

Ragnhil
Journalis

Publisert
Oppdate

Faksimile fra NRK 08.10.18.

Konklusjon:
Heving av U-864 er eneste løsning for å sikre miljøet og framtidige generasjoner mot utlekking av et stort kvikksølv-utslipp som vil være i miljøet i hundrevis av år og forurense Norskekysten. En ubåt (U-534 – IXC-40 1545 tonn) ble hevet utenfor Danmark uten problemer i 1993.

Lovstridig
Kystverket vil ved å dekke over 67 tonn med kvikksølv bryte med en avfallsforskrift som ble vedtatt i 2008, der det kreves at metallisk kvikksølv skal sikres mot bl.a atmosfærisk vann, og lagres dypt inne i fjell som er ferdig deformert, saltgruver ol. Et saltvanns-deponi for kvikksølv vil være høyst risikabelt, og bryte med denne forskriften. Norge bryter også med OSPAR- konvensjonen som bl.a regulerer 19 medlemsland rundt Nordsjøen I tillegg til EU, der kravet er at de enkelte landene ha ransvaret å rydde opp i forurensing i havmiljøet.

OSPAR tar opp saken
Norge har ikke meldt inn U-864 som en potensiell forurensningskilde i det marine miljø siden 2003. Saken har aldri vært registrert i OSPARs database over giftig avfall i marine miljøer. Miljøvern-forbundet og andre pressgrupper for heving av U-864 har kontaktet OSPAR sekretariat og medlemmer for å melde inn kvikksølv-forurensingen ved tildekking. Kun medlemmer og observatører i OSPAR kan melde inn saker, sier Norges representant i OSPAR, Anja Elisenberg i *Klima- og Miljødepartementet*.
Nå vil andre OSPAR-medlemmer ta opp kvikksølv-saken U-864 med Norge, dette ser vi på som gledelig for miljøet og framtiden, og at U-864 ikke lenger kun er en lokal sak på Fedje, sier Kurt Oddekalv, leder i Miljøvernforbundet.

Ingen funn av kvikk-sølvflasker på 15 år
Vi ser også at Kystverket på 15 år enda ikke har funnet en eneste representativ kvikk-sølvflaske fra lastekjøl eller i sedimentene under de andre vrakdelene fra ubåten. Det betyr at de ikke vet tilstanden til de 1848 kvikksølvflaskene, som hver inneholder ca. 2,5 liter kvikksølv på ca. 32 kg vekt. Kystverket har dermed tatt beslutning på tildekking i blinde, i tillegg har Kystverket kun brukt ekspertise som støtter tildekking som beslutningsgrunnlag.

Selektiv kunnskapsinnhenting
Kunnskapsbasen som har ligget til grunn for faglige vurderinger av kvikksølv-forurensingen og mulige tiltak er svak, og Kystverket har også brukt såkalte eksperter på kvikksølv, uten relevant faglig bakgrunn. Kystverket har også avfeiet sugemudringsmetoder som kunne fått ut forurensede masser. Kystverket har satt som krav at forurensingsnivået av kvikksølv på sjøbunnen skal være lavere etter miljøtiltaket enn før det startet.
Miljøvernforbundet mener at det er viktigere å få mest mulig av kvikksølvet ut av hav-miljøet, selv om man skulle søle noe kvikksølv underveis.

Faksimiler fra Strilen 2011.

NMF advarer Russland
- mot alvorlig forurensning fra Norge

NMF har i et eget skriv til Russiske myndigheter sett seg nødt til å advare mot alvorlig marin forurensing fra Norge. Ubåten U-864 vil kunne føre til alvorlig kronisk forurensing av Barentshavet og Russiske fiskeriinteresser. NMF advarer også mot et mulig fremtidig fjorddeponi i Repparfjorden i Finnmark. Les sakene på de neste sidene.

Kart: Nussir ASA

Klar for gruvedrift ved Repparfjorden

Nyheter av Aslak Berge - 19 desember 2016

Faksimile fra Ilaks.no.

U864: Naz
Marinen i 2
tonn kvikk
FOTO: ILLUST

Kystverket: U-864-rapporten er hverken fugl eller fisk

Kystverket har aldri sagt at det ikke er mulig å heve kvikksølv-ubåten ved Fedje. Det er mulig, men miljørisikoen er lavere ved tildekking.

Faksimile fra Fiskeribladet 16.07.19.

Norges Miljøvernforbund
Pb 593,
5806 BERGEN

Bergen, 11.02.2019

Norsk-Russisk Miljøkommisjon
Dmitrij Kobylkin

Krav om at forurensingsfare fra U-864 må tas opp i møte i Norsk-Russisk Miljøkommisjon 19. februar 2019.

Kjære Mr. Dmitrij Kobylkin, Norges Miljøvernforbund (NGO) ønsker at russiske myndigheter tar opp teamet forurensingsfare fra 67 tonn kvikksølv fra ubåtvrak U-864.

Den tyske ubåten ble torpedert i 1945 i Nordsjøen, utenfor Vestlandskysten i Norge.
Vraket ligger i to to deler, og hadde en last på 67 tonn metallisk kvikksølv.

Kvikksølvet utgjør en fare for forurensing av Nordsjøen, som ved en akutt utlekking kan spre seg til Barentshavet.

Norske myndigheter har bestemt at vraket skal tildekkes, og Norges Miljøvernforbund mener at dette er en farlig løsning for miljøet, da en kollaps av skroget kan føre til en eksplosjon og akutt forurensing som kan spre seg til Barentshavet på 14 dager.

Det utredes nå muligheter for å bruke ny teknologi for heving av kvikksølvlasten eller deler av lasten. Norges Miljøvernforbund ønsker at heving av vrak og kvikksølv med full opprydding på havbunnen blrir valgt for miljøhåndtering av U-864.

Heving er det eneste sikre på kort og lang sikt.

Miljøvennlig hilsen

Kurt Oddekalv
Leder Norges Miljøvernforbund
Tel: 90 89 22 68
kurt@nmf.no

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:
Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00
Faks: 55 30 67 01
Org.nr. 871 351 082 MVA
Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst
Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge
Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Norges Miljøvernforbund/Green Warriors of Norway
Skuteviksbodene 24
5035 Bergen
Norway

Bergen, February 15. 2019

Press release: Mercury pollution risk and copper mine waste pollution danger in the Barents Sea

1. German submarine U-864 risk of severe pollution of the Barents Sea.
2. Norwegian copper mining will dump 2 million tonnes waste in the sea, affecting the Barents Sea.

Norwegian copper mining will dump 2 million tonnes waste in the sea, affecting the Barents Sea.
February 14. 2019 a Norwegian owned mining company, Nussir was allowed to dump 2 million tonnes waste from the copper mining in the fjord, Repparfjorden, Kvalsund Kommune, Northern Norway. This will directly affect the marine ecosystem in The Barents Sea.

Now a meeting is soon coming up between Norway Eco and Climate Minister Ola Elvestuen and Russian representative Dmitrij Kobylkin.

The meeting takes place in Moskva 19.february 2019.

We want the press to ask the minister for climate and environment in Norway Ola Elvestuen why Norway choose to amongst the worst marine polluters in the world by allowing the 67 tonnes of Mercury to be covered under sand, with risk of spreading in the marine environment, and why Norway allows 2 million tonnes of waste from copper mining to be dumped in Repparfjord, sea waters connected to the Barents Sea.

Background information:

1. Acute pollution hazard of mercury in the Barents Sea from 67 tonnes of Mercury in the North Sea.

The Norwegian Environmental Protection Association / NMF / Green Warriors of Norway (NGO) The environmental organization expresses great skepticism to the Norwegian Government's plans to cover a German submarine wreck from 1945 on the seabed. *The submarine had a load of 67 tonnes of mercury and probably 2 tonnes of uranium oxide.*

NMF wants the Russian authorities to ask the Norwegian Government to stop the cover, and that Russia will have access to the wreck area with Russian expertise on mercury-contaminated sediments in salt water. Norway Coastal Adminitration (operating the U-864 issue), lacks competance in Methylification in salt water and refuses to invite specialists in Mercury from the Universtity of Bergen.

The wreck area consists of 30,000 m2 of contaminated sediment and two wreck parts located approx. 4 km west of a small island community Fedje. The Norwegian Government plans to cover wrecks and seabed with sand and stone to prevent leakage from the mercury which is partly stored in the submarine's keel, and partly located in steel bottles down in the sediment.
Norway bases its decision on coverage on research from the University of Austin-Texas, America.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:		**Region Sør / Øst**	**Region Nord-Norge**
Postboks 593	Tlf: 55 30 67 00	Postboks 9261	Postboks 446
5806 BERGEN	Faks: 55 30 67 01	Grønland	9255 TROMSØ
Skuteviksboder 24		0134 OSLO	
Bank: 9521.05.71982	Org.nr. 871 351 082 MVA	Tlf: 55 30 67 00	Tlf: 913 57 125
Internett: www.nmf.no	Epost: nmf@nmf.no	Epost: oslo@nmf.no	Epost: nord@nmf.no

NMF will demonstrate that the research is not relevant, as it is based on empirical data from fresh water. **We know that the formation of toxic methylmercury occurs much faster in saline than in fresh water.**

The estimate by Dr. Reibel at the Texas University states that it will take 3400 years before the mercury travels through a layer of sand of 1 meter and that it will leak only 0.3 g per liter. years from the 67 tonnes of Mercury. **The Norwegian Institute for Water Research (NIVA) admits in a report that has been kept secret since 2006 until December 2018 that the calculation 3400 years was a calculation error. The calculation does not take into account the leaching of the cover from strong subsea currents where the wreck lies.** This means that the mercury will leak out much more quickly and form mercury chloride in the salt water, which is easily water-soluble. The Mertyl mercury is then seen in the marine environment, and is a dangerous nerve poison that binds to the fat in organisms and can cause serious brain damage at higher levels in the food chain, such as humans.

A cover can also cause collapse of the hull under sand and rock, and can ignite TNT and other explosives located in the wreck. An explosion will give an instantaneous and acute blow-out and spread of mercury, which will follow the ocean currents northwards and be able to reach the Barents Sea in 12-14 days.
A cover will also crack due to earthquakes, and lately scientists have shown that the latest strong earthquakes outside the Norwegian coast are of much more recent date than previously assumed.

Norway's choice of method to ensure mercury is very primitive, and there are far better technology that can give a good result for the environment. Now it seems that the Norwegian Coastal Administration allready have choosen a method to take out some few mercury bottles from the wreck, and let the rest, several tonnes of Mercury remain in the sea bed covered under sand.
THE RISK OF COLLAPSE OF THE HULL AND EXPOLSION FROM THE AMMUNITION IS STILL A POSSIBLE SCENARIO.
Green Warriors state that this cover operation is concidered as environmental crime, and extremely irresponsible of the Norwegian Government.

We therefor ask that the Russian authorities ask Norways Prime Minister Erna Solberg to stop preparations for covering U-864, and that a solution where wrecks and mercury are taken out of the marine environment and taken care of in a responsible manner for future generations.

2. Norway allows dumping of copper waste in the sea, connected to the Barents Sea.

Green Warriors of Norway (NMF) looking with disbelief at the government's decision to allow Nussir to be allowed to start up with copper recovery in Kvalsund Municipality. Mining Lamb will be dumped directly into the national salmon fjord Repparfjorden during mining.
To see this in a perspective corresponding to the dumping of 2 million tonnes of mining waste in the bay every year that 17 truckloads of stone, gravel and fine grained copper-containing dust is dumped into the bay every hour in the next 20 years.

Mining sludge contains heavy metals such as copper, nickel and chromium which are considered highly toxic to life in the fjord. Mining Lamb will directly kill all life in bottomfauna in the landfill area, but the fine-grained masses containing heavy metals could also spread to the rest of the fjord, and slowly but surely killing most of his life in the bay. The fjord is in addition to being a protected national salmon also spawn area for cod.

NMF believes that the Norwegian government once again shows its true face where money always fronts environment and biodiversity. Norway as a (former) world famous scenery nation within a few years become an enemy of the environment in line with the country we possibly do not like to compare ourselves with. NMF believes that such environmentally damaging decisions that this simply is a shame for the country.

NMF can add that at a meeting in Hawaii organized by the World Wildlife Union in 2016 voted 53 countries welcomed that mine tailings from mining should be dumped in the sea. Only Norway and Turkey voted to allow the dumping of mining waste in the sea. Again proof that Norway is about to come in the company of nations previously criticized strongly against their environmental policies.

Now a meeting is soon coming up between Norway Eco and Climate Minister Ola Elvestuen and Russian representative Dmitrij Kobylkin.

The meeting takes place in Moskva 19.february 2019.

We want the press to ask the minister for climate and environment in Norway Ola Elvestuen why Norway choose to amongst the worst marine polluters in the world by allowing the 67 tonnes of Mercury to be covered under sand, with risk of spreading in the marine environment, and why Norway allows 2 million tonnes of waste from copper mining to be dumped in Repparfjord, sea waters connected to the Barents Sea.

Best, Regards

Kurt Oddekalv
President Norges Miljøvernforbund /Green Warriors of Norwar

Contact: Kurt Oddekalv

Tel: +47 90 89 22 68 kurt@nmf.no

Anders Løberg
Information officer Green Warriors of Norway
anders@nmf.no
+47 911 74 175

Webpage: http://nmf.no
FB: https://www.facebook.com/greenwarriorsinternational/

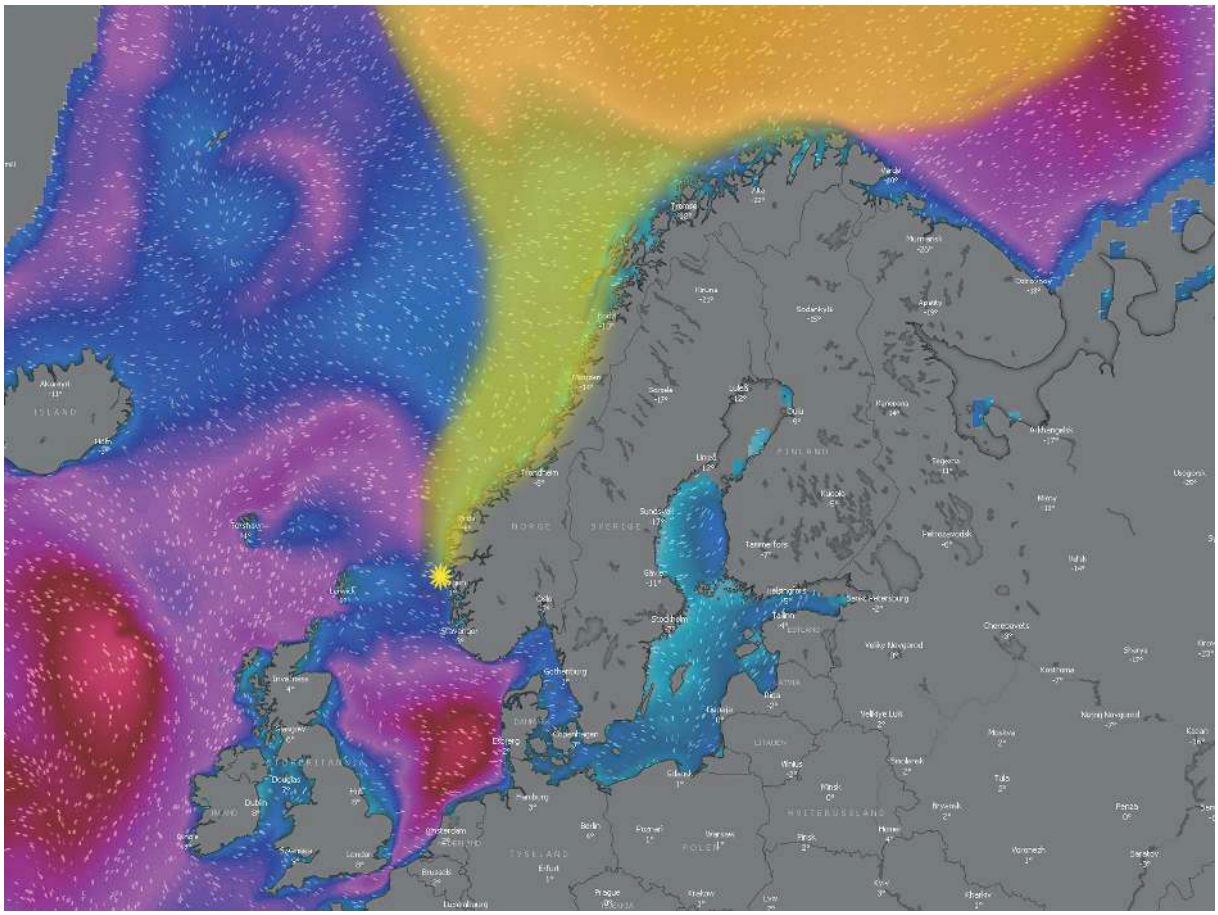

Mercury pollution scenario at an explosion of the torpedoes in the sunken German WWII submarine U-864 outside the West Coast of Norway in the North Sea. Can reach Barents Sea in 12-14 days.

vipps
96748

NORGES MILJØVERNFORBUND
NMF
STØTT OSS
BLI MEDLEM
nmf.no/medlem

Må det skje en katastrofe?

Cruiseskip i trøbbel kom endeleg i ha

479 av 1373 vart evakuerte frå cruiseskipet Viking Sky laurdag kveld og søndag morgon. I ettermiddag kom skipet med dei rundt 900 resterande personane i land.

Viking Sky nær land i Molde.
FOTO: OLAUG BJØRNESET / NRK

Einar
Journal
Synnø
Journal
Julie V
Journal
Sara L
Journal
Silje S
Journal
Elisab
Journal
Gunna
Journal

Publise
Oppda

Faksimile fra NRK 24.03.19.

Siden forliset av det brasilianske bulkskipet Mercantile Marica ved Solund for 30 år siden har NMF hatt et sterkt vedvarende fokus på sikkerhet til sjøs.

Dette fokuset har dreid seg bl.a. om tonnasjekvalitet i den tiden oljetankerne på våre oljeterminaler til tider var av relativt dårlig kvalitet der enkeltbunn og høy alder utgjorde en forhøyet risiko for våre farvann og natur og miljø. Scenariene som ble tegnet opp var et oljesøl som kunne strekke seg til Vestfjorden.

M.a.o asfaltering av Norges kyst. Det ble etterhvert en økt beredskap på terminalene med egne dedikerte slepebåter for tanktonnasjen som etterhvert og ble gitt dobbel bunn og skrog. Underveis har NMF hele veien måttet følge opp Kystverket og andre myndighetsorgan på deres krumpring ifht. å effektivisere overvåkningen av kysten vår. Et av stikkordene er fjern-losing, et annet er AIS og andre overvåkningssystemer.

NMF er av den oppfatning at den menneskelige faktor skal ha en ledende rolle ifht styring, drift og oversikt ifht sikkerhet til sjøs. Fremdeles er tank-trafikken en risiko. Men risiko-nivået er redusert pga nevnte tiltak.

I årene etter flere havarier og oljesøl i Norge ble det et sterkere fokus på en egen statlig slepeberedskap. Da denne ble iverksatt ble det utstasjonert 3 fartøy i nordområdene. Senere kom det til et på Stad og et på Sørlandet. Alle som et resultat av ulykker og hendelser.

I dag er slepeberedskapen i nord skåret ned til to fartøy,

havgående sådan. På Vestlandet er det en havnetaubåt, samme er tilfellet på Sørlandet. NMF mener dette er for svakt og må nå under lupen mtp. revidering og styrking. På et seminar i 2005, i regi av Kystverket, ble en dimensjoneringsrapport fra Det norske Veritas presentert der det ble tatt til orde for 6 fartøyer av havgående type. Dette ble aldri fulgt opp av Kystverket. Rapporten savnet den gang i skuffen til daværende Kystminister Helga Pedersen.

NMF mener årsaken er at det ble vurdert som for dyrt.

I januar 2012 ble NMF sitt fokus på de etter hvert gigantiske cruiseskipene satt på dagsorden i brev til Sjøfartsdirektoratet og Kystverket/Kystdepartementet. Der påpekte vi svakheten ikke bare ved beredskapen rundt disse fartøyene mtp oljesøl og evakuering, men og designet på skipene som vi mente den gang var egnet til å kunne skape katastrofer ved hendelser av typen hull i skroget og vanninntrengning. Sannsynligvis vil skipet velte over, ikke synke. Dette pga. at det vanntette skottprinsippet ikke fungerer i praksis.

Etter MS Viking Sky hendelsen har NMF måttet gjenta en rekke krav i et brev til Sjøfartsdirektoratet og Kystverket. Et av disse er en egen (miljø) risiko-analyse for cruisetrafikken som vokser uten at myndighetene ser ut til å se på dette som en utfordring. Det er og nødvendig at Kystverket nå tar frem igjen DNV rapporten fra svunne tider og gjør en ny analyse på slepeberedskap.

Slepeberedskapen i Norge er politisk sett bestemt flyttet mtp. det operative ansvaret til Kystvakten. Fra januar 2020. Det er en beslutning NMF har imøtegått i brev til Samferdselsdepartementet. Det er en uklok beslutning. Hendelsen med MS Viking Sky gjør vårt krav til departementet ikke mindre aktuelt. Det er ikke lengre siden KNM Helge Ingstad nesten skapte historiens olje-katastrofe mtp. utslipp i vår del av Europa. Et utslipp som, om det hadde skjedd, ville vært fullstendig ødeleggende for nasjonen Norge. NMF sitter på informasjon som tyder på at det var engleflaks at dette ikke skjedde.
MS Viking Sky hadde også engleflaks. Vi kan ikke lite oss på denne flaksen. Kystverket har selv uttrykt bekymring for de økende antall hendelser langs kysten der flaks ofte er det som forhindrer verre utfall. (NRK januar 2018 i forbindelse med sak NMF lagde om bl.a. ventende fullastede oljetankere værfaste utaskjærs). Det er en gedigen oppvask å ta på det som handler om å sikre natur og miljø, mennesker og materielle verdier til sjøs. Nøkkeletater for å gjøre jobben er de nevnte etatene.
Miljøvernforbundet forventer at flere grep gjøres nå.

En tredel av sjøfugl skadet av olje

Tallet på oljeskadde fugler ved Langesund øker. Over 30 prosent av de observerte sjøfuglene i området er nå skadd av olje.

Oljeskadet fugl. Faksimile fra Aftenposten 07.08.09.

STØTT OSS
BLI MEDLEM
nmf.no/medlem

Skader fiskeriene sjøfugl?

Sjøfuglebestandene langs kysten har over mange år hatt en dramatisk tilbakegang.
Kan årsaken til denne tilbakegangen tilskrives fiskeriene eller finnes det mer naturlige forklaringer?

Miljøvernminister Ola Elvestuen (V) sier han blir opprørt når han ser bilder av fuglefjellet på Runde som er fullt av plast. Nå må vi sette i gang tiltak, sier han.

Faksimile fra NRK 18.04.18.

Måkefugl forspist på avfall. Foto: Wikipedia.org.

Havområdene rundt Norge er blant verdens mest produktive. Dette gir grunnlag til rike fiskerier langs hele kysten med hovedvekt på Nord-Norge og Barentshavet.
I Barentshavet forvalter Norge en av de sterkeste og viktigste bestandene av torsk i verden, nordøstarktisk torsk. Store fiskeriressurser gir også grunnlag til et rikt mangfold av sjøfugl.
Nord-Norge er kjent for sine store kolonier av sjøfugl langs kysten. Av de 20 største sjøfuglkoloniene på fastlands-Norge finner man 18 nord for polarsirkelen. Lundefugl, krykkje, lomvi, alke, havhest, teist, alkekonge, polarmåke og havsule er alle kjente arter man finner i disse koloniene. I enkelte fuglefjell kan man finne over 100 000 par sjøfugl.

I de siste 10- årene har det imidlertid vært en dramatisk nedgang i antall sjøfugl langs kysten. Sjøfuglkolonier, som tidligere yret av liv, er i dag nesten borte. Hva kan dette skyldes? Fiskerimyndighetene fører i dag en fiskeriforvaltning som ser på økosystemene som helhet før det blir satt kvoter. De store fiskeri-ressursene bør derfor være forvaltet på en bærekraftig måte. Som i de fleste økosystem er det flere små ting som rammer ulike arter, på ulike måter og på ulike steder. Tidligere tiders krasj i bestandene av sjøfugl har vist at fiskeriene må ta sin del av skylden.
Det foregår imidlertid i dag fiskerier på viktige arter som tobis, lodde og rauåte. Disse nøkkelartene er svært viktige for en rekke økosystem langs kysten, også sjøfugl. Artene regnes gjerne som startforet for et stort antall arter sjøfugl langs kysten og i Barentshavet.

NMF er svært skeptisk til dette fisket og mener dette må stanse. Disse fiske-artene burde av prinsipp ikke fiskes på.

Lundefuglen på Røst
Lundefuglbestanden på Røst har til alle tider vært en av verdens største. Det viktigste næringsgrunnlaget for lunden i kolonien er sildeyngel som fra gyteområdet på Vestlandet og Trøndelag forbi på vei mot oppvekst-området i Barentshavet. Flere års overfiske på silda på 50- og 60-tallet førte til kollaps i bestanden. Dette førte til alvorlig svikt i nærings-tilgangen for kolonien av lundefugl noe som igjen førte til feilslått hekkesuksess over mange år. Sildebestanden har i nyere tid blitt større, men som følge av endrede miljø-forhold i Nordsjøen sliter sildeyngelen med overlevelsen. Dette fører fortsatt til sviktende næringstilgang og hekkesuksess for lundefuglen. Lundefuglen får som regel bare 1 unge om året og kan bli rundt 25 år gammel. Dette er en forplantningsstrategi man finner hos en rekke sjøfugl og kan være en løsning for å takle svingninger i næringstilgangen. De tåler svingninger i nærings-tilgangen, men den er veldig sårbar for langvarig nedgang i næringstilgangen.

Lomvien
Svingninger i bestandene av lodde, torsk og hyse i Barentshavet førte til en lignende konsekvens for lomvibestanden på 80-tallet. Da loddebestanden kollapset førte det til en kraftig nedgang for bestanden som følge av sviktende hekkesuksess og at voksne fugl rett og slett sultet ihjel. På Bjørnøya og Hornøya i Øst-Finnmark ble det i 1987 registrert en nedgang på 80-90 %. Andre sjøfugl, som lunde, skarv og krykkje trakk ut av området på jakt etter næring og ble ikke så kraftig rammet.

Taretråling
I dag ser vi ulike konsekvenser av de fiskeriene som foregår langs kysten. På Vestlandet har det siden årtusenskiftet vært en sviktende hekkesuksess for en rekke kystfugl som ærfugl, toppskarv, måker og terner. Kunne et omfattende industrifiske etter tobis/sil i Nordsjøen være årsaken? Tobis er jo en nøkkelart for sjøfugl. Dette fisket har hatt konsekvenser for sjøfuglene som hekker på Shetland og på østkysten av Skottland, men forskning har vist at avstanden fra tobisfeltene til Vestlandet er for store. Sjøfuglene her i landet henter normalt mat nærmere koloniene og årsaken må derfor ligge nærmere kysten. Høsten 2005 ble det åpnet for taretråling i en rekke sjøfuglreservat langs kysten av Vestlandet og Sogn og Fjordane. Taretrålingen ødelegger tareskogen og dermed matfatet for en rekke sjøfuglarter som oppholder seg i nærheten. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har dokumentert at taretråling har negative konsekvenser for sjøfuglene i reservatene. Miljøvernforbundet har i denne saken grunn til å tru at taretråling var en av hoved-årsakene til tilbakegangen av kystfugl på Vestlandet.

Sjøfugl uten fiskeslog
Sjøfugl og fiskere har i uminnelige tider oppholdt seg sammen på havet. Der det var tett med sjøfugl var det som regel mulighet til fiske. Etter fisket var det normalt at fiskeslog og ikke salgbar fisk ble kastet på havet til stor glede for sjøfuglene. I dager det kommet et generelt forbud mot utkast av kommersielt viktige arter. Dette har ført til negative konsekvenser for en rekke sjøfuglarter som har mistet en relativ stabil næringstilgang fra fiskeflåten. Mangelen på fiskeavfall har også ført til at arter som tjuvjo, sildemåke og svartbak, som har levd godt på denne næringstilgangen, har økt predasjonen på andre arter. Unger av krykkje, ærfugl og lunde er blant flere arter som har blitt skadelidende.

Garnfanget sjøfugl
Det største problem mellom sjøfugl og fiskerier i våre havområder i dag er ulike typer garnfiske. Hvert år blir et større antall sjøfugler tatt som bifangst i langs kysten. Lomvi er den arten som oftest går i garna, men også arter som ærfugl, skarv, havelle og sjøorre ender som bifangst. Linefisket har også vist seg å kunne være en dødsfelle for havhesten, men det har blitt satt i gang tiltak for å

Sjøfugl tas i bifangst
Mellom ti og tolv tusen sjøfugl blir årlig drept etter å ha blitt tatt på ga
viser en rapport instituttet for naturforskning «NINA» har laget på opp
Direktoratet for Naturforvaltning.

Faksimile fra NRK 05.12.11.

redusere denne bifangsten. De marine økosystem i norske havområder er komplekse og små endringer kan få dramatiske konsekvenser. Rekrutteringen av sild på kysten og lodde i Barents-havet kan variere stort mellom de ulike årene noe som igjen kan føre til konsekvenser for næringstilgangen og dermed hekkesuksessen til sjøfuglene. Fiskeriene må fortsatt reguleres hardt for å unngå overfiske og dermed negative konsekvenser for de marine økosystem. Bifangst av sjøfugl er et problem for fiskeriene og må løses.

Søpla dreper!
Det marine avfallet er en trussel mot dyrelivet i de marine økosystem. Vi har lenge hørt om spøkelsesgarn som fortsetter å fange fisk lenge etter at de er tapt. Plastavfall, eksempelsvis garnrester kan være livsfarlig for sjøfugl. I noen tilfeller har fugl spist avfall som de trudde var mat, fått problemer, og dødd (foto øverst i artikkelen). Når plasten smuldrer skikkelig opp, dannes det mikroplast. Mikroplast kan i noen tilfeller taes opp, som mat, av mikroorganismer. Konsekvensene kan bli at plast ender lenger opp i nærings-kjeden, i fisk og sjøfugl.

Stans spredningen av snøkrabben – inntil man vet de økologiske konsekvensene!

Snøkrabben har gjort sitt inntog i Barentshavet etter å ha spredd seg naturlig fra Canada via Laptevhavet, Øst-Sibirhavet og Tsjuktsjerhavet, nord for Beringstredet. Man vet ikke i dag hvilke økologiske konsekvenser krabben kan påføre de marine økosystem i Barentshavet, men arten er fryktet. NMF krever at Regjeringen bruker føre-var-prinsippet før en legger til rette til en vekst og videre spredning av krabben i Barentshavet. Ikke la krabben spre seg før en kjenner de økologiske konsekvensene. Stans spredningen av snøkrabben.

Førsteklasses krabbe klar til produksjon ombord på Northeastern. (Foto: Arne Birkeland)

Snøkrabbe kan bli en stor eksportvare for Norge

Arten har nylig spredd seg inn i våre nordligste farvann, og er en etterspurt delikatesse på verdensbasis. Men

Faksimile fra Forskning.no 29.04.15.

Regjeringen har vedtatt en forskriftsendring som NMF ser på som et skritt i retning av å styrke bestanden av og øke spredningen av snøkrabben i Barentshavet. Bestanden av snøkrabbe i Barentshavet befinner seg i hovedsak i den russiske delen av havområdet, nordvest og sør for Novaja Semlja, samt ved delelinjen mellom Norge og Russland, sentralt i Barentshavet. Det er funnet enkeltindivider av krabbe i kystområdene i Øst-Finnmark og nordvest på Svalbard. Snøkrabben har gjort sitt inntog i havområdet etter å ha spredd seg naturlig fra Canada via Laptevhavet, Øst-Sibirhavet og Tsjuktsjerhavet, nord for Beringstredet. Krabben er kjent for å ha sine leveområder i det nordlige Stillehavet, østkysten av Grønland og i det nordvestlige Atlanterhavet ved nordøstkysten av Canada. Havforskerne mener krabben foretrekker kaldere temperaturer og vil sannsynligvis ha enn mer nordlig og østlig utbredelse. Størrelsen på krabben varierer mellom de ulike havområdene, men hannen kan ha en størrelse mellom 58 – 165 mm, mens hunnene kan bli mellom 50 – 100 mm store.

Snøkrabben liker seg nedgravd i bunnsedimentene der de beiter på bunndyr som krepsdyr, muslinger og slangestjerner.

Svartelistet
Artsdatabanken har svartelistet snøkrabben, da de anser at krabben kan være en stor økologisk trussel mot de marine økosystem man finner i havområdet. NMF er enig i den vurderingen. Snøkrabben må ansees som en ny art og forvaltes deretter. NMF vil påstå at forslaget til forskrifts-endringer legger til rette for styrkning og spredning av bestanden i de havområdene Norge forvalter. Freder man krabben vil bestanden bli større og sterkere og en videre spredning vil skje.
Er det ønskelig å legge til rette for at en ny og svartelistet art skal få spre seg i havområdet før en har full oversikt over de økologiske konsekvensene krabben kan ha for økosystemene i Barentshavet og rundt Svalbard? NMF mener man i dag ikke har nok kunnskap til å la snøkrabbe-bestanden vokse og spre seg. Myndighetene har nå muligheten til å skaffe seg nødvendig kunnskap om de økologiske konsekvensene av snøkrabbens invasjon i havområdet før katastrofen er et faktum, ijfr. kongekrabbens invasjon.

Man vet ikke i dag hvilke økologiske konsekvenser krabben kan påføre de marine økosystem i Barentshavet, men arten er fryktet. NMF krever at Regjeringen bruker føre-var-prinsippet, før en legger til rette til en vekst og videre spredning av krabben i Barentshavet. Ikke la krabben spre seg før en kjenner de økologiske konsekvensene. Det er ikke nødvendigvis gull alt som glitrer.

Stans spredningen av snøkrabben.

Rauåtefangst – direkte miljøkriminelt!

Regjeringen har åpnet for kommersiell fangst av rauåte, startforet for det meste av livet i havet. Miljøvernforbundet mener dette er galskap og må stanses.

Foto: Havforskningsinstituttet, Cecilie Brohms.

Rauåta er livsviktig som startfor for fiskelarvene og en nøkkelart for de marine økosystem. Tenk føre-var og si nei til kommersielt fiske etter rauåta langs kysten. NMF kan ikke akseptere at det åpnes for kommersielt fiske etter rauåta langs kysten. Rauåta er svært viktig som startfor for en rekke fiskearter langs kysten. Startes det kommersielt fiske etter rauåta frykter NMF matmangel forfiskelarvene langs kysten med de konsekvenser dette får for de øvrige marine økosystem.

NMF mener det er fullstendig uansvarlig å iverksette et fiske etter rauåta. Rauåta er regnet for å være det viktigste næringsgrunnlaget og startforet til alle de fiskeslag våre fiskerier er basert på. Rauåta er også det viktigste næringsgrunnlaget og for de marine økosystem vi finner langs kysten vår og i havområdene utenfor Norge. Rauåta finnes i enorme mengder langs kysten og i havområdene rundt. Det er i forvaltningsplanen for rauåta anslått en biomasse på 33 millioner tonn, bare i Norskehavet. Rauåtebestanden er i artsdatabanken anslått til å være livskraftig. Rauåta er allikevel sårbar. Kunnskapen om og rundt rauåtas biologi og økologi er også mangelfull, noe som gjør at man skal være særdeles forsiktig med kommersielt uttak. Hvordan er interaksjonene mellom rauåtebestanden og fiskebestandene? Når fiskelarvene starter beitingen på rauåta og spesielt på rogna, må næringen være rundt fiske-larvene. Fiskelarvene har svært liten egenbevegelse og er avhengig av å «ligge midt i matfatet». Når det i tillegg til naturlige variasjoner skal tråles etter rauåta, så vil trålingen kunne være en katastrofe for fiskelarvene. Fiskelarvene mister tilgang til det viktige startforet. Dette vil igjen få alvorlige konsekvenser for alle de marine økosystem som er avhengig av rauåta. Rauåta må være tilgjengelig for fiskelarvene i så stor grad som mulig. NMF er forøvrig gjort kjent med at trålere på jakt etter rauåta er observert innenfor grunnlinjen, i Vestfjorden, om våren. Vestfjorden og Lofoten er en del av gyte og oppvekstområde for torsken og må skjermes for tråling etter rauåta. Å tråle etter rauåta i Vestfjorden om våren er direkte miljøkriminelt.
NMF kan ikke akseptere at det åpnes for kommersielt fiske på rauåta, startforet for alle viktige fiskeslag langs kysten. Kunnskapen om rauåta og de interaksjoner bestanden har med fiskebestandene er for tynn. Rauåta er særdeles viktig for de marine økosystem langs kysten.

NMF krever at Fiskeriministeren bruker føre-var-prinsippet, tar hensyn til rødåtas nøkkelfunksjon i de marine økosystem langs kysten og i havområdene rundt, og stanser kommersielt fiske på rauåta.

KYSTOGFJORD Nyheter Debatt Langs kysten Kystfolk

Vil ha bred front mot raudåtefangst

Nordlandsfiskerne vil at Fiskarlaget organiserer en bred og folkelig motstand mot høsting av Raudåte.

Faksimile fra Kyst og fjord 30.04.19.

Faksimile fra Fiskeribladet 30.04.19.

Arne Næss og dypøkologien:

Menneskene og mangfoldet

"Vi lever på en ufattelig nydelig liten planet. Men vår eksistens som mennesker er truet. Hvis vi skal overleve må vi lære oss å tenke annerledes. Fremtidens tanker må være naturlojale. De må omfatte alle mennesker. Alle levende vesener. For alt levende liv har en egenverdi. Dypøkologi er en tenkemåte for fremtiden. Den kan hjelpe oss å finne alternativer til det som i dag synes å være livsfarlig og uforpliktende tankeløshet. Dypøkologi er en form for moralsk alvor, basert på analyse og vitenskap. I bunn og grunn tar dypøkologien sikte på å avklare hva livskvalitet er og hvilke varige gleder vi kan ha som mennesker. Derfor er dypøkologi også fantasi og lek. Men i kjernen er dypøkologi en holdning. En forpliktende holdning." (1)

Slik oppsummerte Arne Næss, da 95 år gammel, sin filosofi på slutten av et langt liv i tenkningens tjeneste. Gjennom sitt fokus på økologi, satte han et gryende miljøengasjement i verden på dagsordenen. Da det organisatoriske utløpet for økologisk tenkning, Framtiden i våre hender, ble grunnlagt av Erik Dammann i 1974, var Arne Næss en selvskreven mentor og støttespiller. Da det politiske utløpet for økologisk tenkning, Miljøpartiet De Grønne, ble opprettet i 1988, var Arne Næss en inspirasjonskilde og støttespiller. I bunnen for alle initiativene for miljøet lå erkjennelsen av at "fremtidens tanker må være naturlojale".

Miljøbevegelsen ble lenge sett på som en kuriositet. Man brukte merkelapper som "gamle hippier" og "romantikere" om dem som forfektet en verdensanskuelse bygget på erkjennelsen av mennesket som en integrert del av økosystemet og at alle deler av økosystemet har verdi i kraft av seg selv. Arne Næss publiserte i 1973 en tekst hvor han påpeker et skille mellom det han kaller grunn økologi og dyp økologi. Dette ble inngangen til videreutviklingen av retningen DYPøkologi, og sammen med George Sessions formulerte og publiserte han i 1984 åtte punkter (2) for å beskrive og begrense begrepet dypøkologi.

1. Utfoldelsen av og velferden til alt menneskelig og ikke-menneskelig liv på jorden har verdi i seg selv. Disse verdiene er uavhengige av den nytteverdi den ikke-menneskelige delen av naturen kan ha for menneskelige formål.
2. De ulike livsformenes rikdom og mangfold bidrar til å virkeliggjøre disse verdiene, og har også verdi i seg selv.
3. Mennesker har ingen rett til å redusere dette rike mangfoldet med mindre det gjøres for å tilfredsstille livsviktige behov.
4. Utfoldelsen av menneskelige liv og kulturer er forenlig med en betydelig mindre menneskelig befolkning. Utfoldelsen av ikke-menneskelige liv krever på lang sikt (i et tidsperspektiv på flere hundre år) en betydelig mindre menneskelig befolkning i fremtiden.
5. Nåværende inngrep i den ikke-menneskelige delen av naturen er av altfor stort omfang, og situasjonen forverres hurtig.
6. Politikken må derfor legges om. Aktuelle politikkområder berører grunnleggende økonomiske, teknologiske og ideologiske strukturer. Den resulterende tilstanden vil være dypt forskjellig fra den nåværende.
7. Den ideologiske endringen vil hovedsaklig bestå i en verdsetting av livskvalitet (å dvele ved situasjoner av iboende verdi) snarere enn å holde fast ved en stadig økende materiell levestandard. Folk vil få en dypsindig forståelse av forskjellen på storvoksthet og storhet.
8. De som slutter seg til de foregående punktene har en forpliktelse til å prøve å virkeliggjøre de nødvendige forandringene.

Det er mange måter å oppfatte verden på. Det ser vi av historiebøkene, og det ser vi i samtidsdebatten. Å finne sannheten om verdens beskaffenhet har vært filosofenes mål helt siden antikkens grekere vandret på jorda - og kanskje også før det. Det ligger i menneskets natur å undres på tilværelsens hva, hvorfor og hvordan. Mye er tenkt, og i takt med tida har verden endret seg. På jorda i mars 2012 erfarer vi at regnskog hogges ned og at dyrearter derigjennom forsvinner. Vi ser at klimaet har blitt mer ekstremt med flere store flommer, flere harde tørkeperioder og endringer i de lokale nedarvede værerfaringene. Røster rundt om i verden tar til orde for ansvarliggjøring av mennesket for at verden er i ubalanse. Andre røster

rundt om i verden tar til orde for at det vi er vitne til i flora, fauna og klima kun er naturens egen variasjon over et spenn på millioner av år.

Med dypøkologiens gryende ansvarliggjøring av mennesket i en verden der klimaforandringer og regnskogsproblematikk ennå ikke var på dagsorden eller i folks bevissthet, fikk vi et redskap for hvordan harmonien og livskvaliteten kan råde. Er vi villige til å gripe dette redskapet og omfavne de dypøkologiske verdiene?

Menneskets fornuft er ikke en enhet lig valør. Fornuften kan være egoistisk basert gjennom at mennesket ser seg som verdensaltets forvalter med rett til å bestemme hvilke deler av verden som skal ha verdi og derigjennom hvilke deler som per definisjon er uten verdi - for mennesket. Fornuften kan også være altruistisk gjennom å anerkjenne det samfunnsmessige ansvaret som ligger i å styre og lede verden - ansvaret for å anerkjenne at alt har en verdi, om enn ikke for mennesket her og nå.

Dypøkologiens far Arne Næss (1912-2009) var i forkant av den moderne tidsånd da han formulerte viktigheten av å ivareta det biologiske mangfoldet. Gjennom de tiårene som har gått siden lanseringen av de åtte økologiske punktene på begynnelsen av 1970-tallet, har en begynnende modningsprosess funnet sted. Mennesket hadde gjennom århundrer vokst seg inn i tanken om sin egen storhet. Det tar således tid å se seg selv som en del av et hele. Det krever en evne til å se ting utenfra. For å la dypøkologien forklares gjennom en parafrase over Henrik Ibsen: Mennesket bør se alle sine handlinger som en del av en helhet, ikke stykkevis og delt som isolerte hendelser uten innvirkninger på helheten.

Denne helheten var det Norges Miljøvernforbund ønsket å fokusere på da organisasjonen ble stiftet i 1993. Gjennom sitt urbefolkningsinspirerte emblem signaliserte man en ambisjon om å videreføre verdens urbefolkningers syn på naturen som en levende organisme, der alle deler er viktige for at helheten skal kunne opprettholdes. Miljøverforbundet lar i sitt emblem ørnen, treet og padda symbolisere alt liv i lufta, på land og i vannet, og sola representerer energien som er livgivende for både menneskene og andre livsformer. Alt dette er samlet i en totem som står for den livsnerven vi mennesker er forutbestemt til å verne om og ta vare på.

Miljøhotellet Seletun

Villmark, lokal mat og moderne fasiliteter i autentiske bygg helt tilbake til 1614 e.kr

-Tips dine venner om Seletun, en bortgjemt perle øverst i Osvassdraget
Medlemsfordel: 25% på leie av stedet!

Miljøhotellet Seletun er bygget, eid og driftet av Miljøvernforbundet og er en av grunnsteinene i organisasjonen. Dette er Europas mest miljøvennlige hotell, fra kloakksystem til servietter og byggene. Seletun ligger på en sjarmerende halvøy øverst i Osvassdraget. Bygget for å ta imot grupper, leier man Seletun har man hele stedet for seg selv.

Fasiliteter & aktiviteter:

- Utendørs Konsertamfi til 200 personer Utendørs grillhus
- Kurs & Konferanse lokaler
- Overnatting til 37 personer.
- Øl stue
- Bueskytebane med utstyr
- Kanopadling Fiskemuligheter
- Også gode aktivitetfasiliteter
- forbarn som skattejakt,
- hesteskokast osv.

Overskuddet går i sin helhet til Norges Miljøvernforbund.

Ta kontakt for mer informasjo. ., booking eller forespørsler.

Vi har gode priser!

Kontaktinfo og besøksadresse:
Henrik Rutledal tlf 919 12015 eller 55 30 67 00, seletun@seletun.no.

Engevikveien 130
5229 Kalandseidet.
Postadresse:: Pb 593, 5806 Bergen.

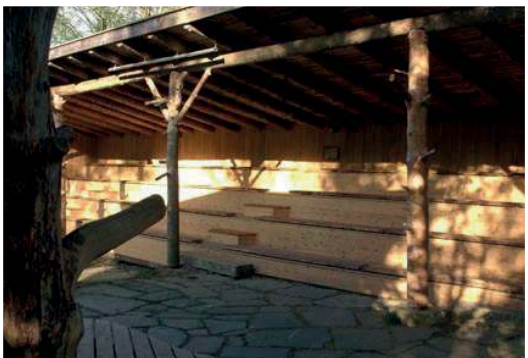

Luden Selskapslokale

Ha et flott arrangement i flotte omgivelser og støtt en god sak samtidig

Medlemsfordel: 25% rabatt på leie av lokalet for medlemmer av NMF!

Luden Selskapslokale åpnet i Mars 2011 og har vært en braksuksess. Luden er et fullt utstyrt selskapslokale med både skjenkebevillning, bar & restaurant. Lokalene ligger sentralt i Indre Sandviken i Bergen. Rustikke og historisk riktige lokaler, ligger i Norges største ombruksbygg, Ludeboden. Stedet har blant annet parkeringsmuligheter, sitteplasser opptil 120 personer på full middag og intimscene.

På Luden kan man ha:

- Kurs, møter & konferanser
- Bedriftsarrangementer
- Bryllup
- Konfirmasjoner
- Bursdager, jubileer og andre festivas
- Julebord
- Middager

MS Miljødronningen ligger ett utenfor dørstokken, med konferanserom til 50 personer og overnattingsplasser. Leies også ut, gjerne sammen med Luden.

- Stor brygge
- Lydanlegg, projektorer og annet konferanseutstyr

Hold møtet ditt, middagen eller 50 års dagen på en av våre flotte steder. Vi er billig på pris, har god service og ikke minst. Alt overskudd går til Norges Miljøvernforbund.
Bergens mest miljøvennlige og resirkulerte lokaler!

Kontaktinfo og besøksadresse:
Henrik Rutledal,
tlf: +47 919 12015.
nmf@nmf.no
Ludeboden,
Skuteviksboder 24, 5806 Bergen.

MS Miljødronningen

MS Miljødronningen – et fantastisk verktøy & et fantastisk skip. Nå til utleie!

Støtt Miljødronningen så hun kan rydde problemer og fortsette å vokte langs kysten

Medlemsfordel: 15% rabatt på leie av konferanserommet!

MS Miljødronningen er en 36m lang katamaran av typen Flying Cat. «Dronningen» som den populært er kalt, ble bygget av Miljøvernforbundet for å overvåke kysten og dokumentere miljøskader og ødeleggelser på havbunnen. Blant annet oppdrettsnæringens forferdelige griseri.

Fasiliteter:

- Helikopterdekk for helt opp til store ambulanse helikoptre
- Konferanserom til 50 personer med alt teknsik utstyr i høyeste kvalitet
- Miniubåt (ROV), går til 1500m under havoverflaten og filmer i HD kvalitet og sender live til konferanse rommet eller på Tv. (Midlertidig tatt ut)
- Matservering
- Bar og skjenkebevillning for øl & vin
- Overnatting til 22 personer (2-manns lugarer)
- Laboratorium
- Flere dykkersett og fyllestasjon for pusteluft

Muligheter:

Miljødronningen kan leies til bla:

- Kurs, konferanser & møter
- Blåturer til ønsket destinasjon
- Dykketurer med dykkerutstyr
- Kunde arrangementer
- Sightseeing
- Tur til f.eks Miljøhotellet Seletun for middag, aktiviteter og over- natting
- Firmaturer
- Undervisningslokale
- Transport

Vi har rimelige priser, gode fasiliteter og mange opplevelser å tilby.
Skip det vanlige lokalet og prøv noe nytt og spennende. Miljødronningen må oppleves.

Du er som medlem og medeier i Skipet er selvsagt hjertlig velkommen til å komme og se det fantastiske skipet. Kontakt oss, 55 30 67 00.

Kontaktinfo:
Kurt Oddekalv
+47 908 92268 eller 55 30 67 00.
nmf@nmf.no
Besøksadresse:
Ludeboden, Skuteviksboder 24, 5806 Bergen.

Norges Miljøvernforbund
Postboks 593
N-5806 BERGEN

Tlf: 55306700
www.nmf.no
nmf@nmf.no

Orgnr: 95210571982
Kontonummer:
3633 41 17116

Foto : Erling Svensen.